

JAARSTUKKEN 2016

**steunpunt
monumentenzorg
fryslân**

26 juni 2017

INHOUDSOPGAVE

		Bldz.			Bldz.
1.	<u>JAARVERSLAG</u>		<u>JAARREKENING</u>		
1.1	TEN GELEIDE	3	2.	BALANS NA RESULTAATBESTEMMING	22
1.2	BESTUUR	3	3.	STAAT VAN BATEN EN LASTEN	22
1.3	ORGANISATIE		4.	WAARDERINGSGRONDSLAGEN	23
1.3.1	ALGEMEEN	3	5.	TOELICHTING OP DE BALANS NA RESULTAATBESTEMMING	25
1.3.2	PERSONELE SAMENSTELLING	4	6.	TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	26
1.3.3	ZIEKTE	5	7.	OVERIGE GEGEVENS	28
1.3.4	HUISVESTING	5		OVERIGE BIJLAGEN	
1.3.5	MATERIEEL	5	8.	BIJLAGEN	
1.4	FUNCTIES		8.1	PRODUCTVERANTWOORDING STEUNPUNT sec.	31
1.4.1	KERNFUNCTIES	5		<u>Bijlage:</u>	
1.4.2	ONDERSTEUNINGSFUNCTIE	5	1	FINANCIEEL OVERZICHT WERKBUDGET VRIJWILLIGERSORGANISATIES	
1.4.3	PLATFORMFUNCTIE	6			
1.5	TAKEN				
1.5.1	KERNTAKEN	6			
1.5.2	NEVENTAKEN	6			
1.6	PRODUCTEN EN DIENSTEN				
1.6.1	ONBETAALDE DIENSTVERLENING	7			
1.6.2	BETAALDE DIENSTVERLENING	9			
1.6.3	WERKBUDGET VRIJWILLIGERSORGANISATIES	11			
1.6.4	NETWERKOVERLEG EN NETWERKBIJEENKOMSTEN	13			
1.6.5	BEWUSTWORDING EN KENNISBEVORDERING	15			
1.6.6	ONDERSTEUNING PARTICULIER INITIATIEF	17			
1.6.7	PROV. DIENSTVERLENING SUBSIDIEVERSTREKKING	19			
1.6.8	KENNISCENTRUM HERBESTEMMING NOORD	20			

1. **INLEIDING**

1.1 **TEN GELEIDE**

Dit Jaarverslag is het vijftiende betreffende een volledig boekjaar in het bestaan van onze stichting Steunpunt Monumentenzorg Fryslân. Wij zijn als onafhankelijke stichting gevestigd te Leeuwarden en hebben als statutaire doelstelling: "Het bevorderen van de kwaliteit van de integrale zorg voor onroerend cultureel erfgoed in de provincie Fryslân". Wij trachten ons doel te bereiken door het ondersteunen en adviseren van bij de monumentenzorg betrokkenen, het ondersteunen en stimuleren van overleg en samenwerking ten aanzien van de monumentenzorg tussen de daarbij betrokkenen en het bevorderen van kennisontwikkeling ten aanzien van de monumentenzorg en de toepassing van deze kennis in de praktijk van de monumentenzorg. De stichting heeft geen winstoogmerk. Gezien de veranderde systematiek van de structurele subsidie(s) van de provincie Fryslân en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), hebben wij met deze "Jaarrekening" voor wat betreft het onderdeel "Jaarverslag" aansluiting gezocht met de reeds verschenen Productplannen 2002 t/m 2016. Die Productplannen dienen een driedelig doel, en wel als:

- Ondernemingsplan; voor ons zelf om de ondernemingsdoelstellingen helder en planmatig in beeld te hebben, opdat dit als intern toetsingskader kan worden gebruikt voor de tussentijdse evaluatie of de doelstellingen, taken, functies en diensten nog op een goede en efficiënte manier met de bestaande menskracht en middelen kunnen worden bereikt.
- Productplan; zowel voor ons zelf als met name voor de provincie Fryslân van belang voor het aangeven van de producten en diensten die wij als stichting leveren en de specifiek aan die producten en diensten verbonden kosten (productbegroting). Het productplan en de productbegroting vormen de basis voor de (af te sluiten) budgetfinancieringsovereenkomst met de provincie Fryslân.
- Werkplan; voor ons zelf (en sinds 1 januari 2009 niet meer voor de RCE) van belang voor het aangeven van zowel de kwaliteit als kwantiteit van de werkzaamheden en activiteiten zoals wij die in het eerstkomende jaar willen uitvoeren.

De structurele rijkssubsidie was tot 2009 gebaseerd op het Cultuurconvenant 2005-2008 met een geldigheidsduur tot 1 januari 2009. Per deze datum is de rijkssubsidie gestort in het Provinciefonds. Dit op basis van een bestuursafpraak tussen het ministerie van OCW en het IPO. De rijksfinanciën en de verantwoordelijkheid voor de steunpunten zijn derhalve per 1 januari 2009 gedecentraliseerd naar de provincie. Derhalve hoeft voor dit Jaarverslag c.q. jaarrekening over 2016 alleen verantwoording te worden afgelegd aan de provincie. In het onderdeel "Jaarverslag" van deze "Jaarrekening" is de indeling van de hiervoor genoemde Productplannen gevolgd. Zodoende is per product en dienst af te lezen welke werkzaamheden daarvoor zijn verricht, hoeveel uren en kosten dat met zich

mee heeft gebracht en wat de verwachtingen en ontwikkelingen zijn. Deze "Jaarrekening" inclusief "Jaarverslag" dient derhalve als:

- Schriftelijk verslag aan de provincie Fryslân conform artikel 7 van de budgetfinancierings-overeenkomst en artikel 18, lid 1 van de Algemene Subsidieverordening; op grond van genoemde artikelen dient voor 1 juli schriftelijk verslag te worden uitgebracht over de in het voorafgaande jaar gerealiseerde producten en besteding van de budgetsubsidie. In die jaarrekening moet dus specifiek worden ingegaan op de besteding van het toegekende budgetsubsidie en de gerealiseerde producten.

Kortom, jaarverslag en jaarrekening brengen wij in dit ene document uit, zoals ook aangaande de jaren 2002 t/m 2015 is gedaan.

Het jaarverslag is opgesteld volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven en schetst een beeld van de uitgevoerde werkzaamheden en van de inhoudelijke ontwikkelingen. Dit document schetst dus een compleet beeld van het reilen en zeilen van het steunpunt monumentenzorg Fryslân in 2016.

1.2 **BESTUUR**

Aan het hoofd van de organisatie staat het bestuur. Het bestuur is belast met het besturen van de stichting. De bestuursleden genieten geen beloning voor hun werkzaamheden, maar hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten. De samenstelling van het Bestuur was in 2016 als volgt:

Voorzitter:	de heer drs. E. Haaksman
Vice-voorzitter:	mevrouw drs. M. Borst
Secretaris:	mevrouw drs. M. Stuurman – van Herpen, benoemd per 10 juni 2015 als opvolger van de heer drs. J.B.T. Kruiger
Penningmeester:	de heer D.J. Diephuis
Bestuurslid:	vacature; de heer mr. H. de Boer is 28 november 2016 afgetreden

De zittingsperiode voor bestuursleden is vier jaar. Na afloop van een zittingsperiode zijn de bestuursleden steeds herbenoembaar. Een nieuw 'Rooster van aftreden' is in de bestuursvergadering van 30 mei 2016 vastgesteld. Het Bestuur kwam in 2016 vier maal bijeen, en wel op 7 maart, 30 mei, 19 september en 28 november.

1.3 **ORGANISATIE**

1.3.1 **ALGEMEEN**

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden die voortvloeien uit de doelstellingen die het stichtingsbestuur wil realiseren, de functies die wij wensen te vervullen, de taken die wij voor ogen hebben en de diensten die wij wensen te leveren, hebben wij een uitvoerend bureau dat uit een directeur en drie medewerkers (twee consultants en een administratief coördinator) bestaat.

1.3.2 PERSONELE SAMENSTELLING

Het stichtingsbestuur heeft per 1 november 2001 een directeur aangesteld, die belast is met de dagelijkse leiding en overige activiteiten van de stichting, de dagelijkse leiding over het personeel van de stichting, de voorbereiding en uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid en de advisering van het bestuur. De taken en bevoegdheden van de directeur (ten opzichte van het bestuur) zijn nader vastgesteld in een directiestatuut. Daarnaast zijn op 1 januari 2002 een technisch consultant en een administratief medewerkster in dienst getreden. Alle drie medewerkers werden fulltime (1 fte) aangesteld. Met ingang van 1 januari 2005 is de functie administratief coördinator ingesteld, waarbij de financieel-administratieve werkzaamheden werden ondergebracht c.q. ingehuurd bij Deloitte. De administratief coördinator behartigt de inhoudelijke werkzaamheden met betrekking tot de overlegvormen, de nieuwe producten en de (on)betaalde dienstverlening. De orderportefeuille in het kader van de betaalde dienstverlening was in 2007 dermate groot, dat hieraan niet meer met de bestaande formatie gehoor kon worden gegeven. Per 1 juni 2007 is dan ook een consultant monumentenzorg aangesteld, die betaalde diensten levert aan gemeenten. Deze consultant wordt geheel betaald uit de betaalde dienstverlening en verricht derhalve geen gesubsidieerde werkzaamheden.

De personele invulling van onze stichting, kende in 2016 de volgende taakomschrijving:

Directeur (Dick Bloemhof). Werkzaamheden:

- project- en dagelijkse leiding van de stichting steunpunt monumentenzorg en haar activiteiten
- dagelijkse leiding over het personeel van de stichting (consultanten en administratief coördinator)
- voorbereiding en uitvoering van het vastgestelde beleid en de advisering van het bestuur
- verdere (organisatorische) ontwikkeling van het steunpunt
- acquisitie van opdrachten (betaalde dienstverlening)
- uitvoering / projectleiding
- vormgeven aan en voorzitten van het monumentenspreekuur en netwerkoeverleg
- initiëren verdere ontwikkeling gezamenlijke huisvesting
- vertegenwoordiger van het steunpunt, naar klanten (gemeenten) en naar subsidieverstrekken (rijk en provincie), en in contacten met andere steunpunten in den lande

- ontwikkeling van de bundeling van krachten en initiëren samenwerking huisvestingspartners
- leveren van diensten en producten op het gebied van gemeentelijk beleid, projecten, voorlichting en (financieel) administratieve zaken (o.a. subsidies) als een soort algemeen consultant.

technisch-consulent (Gerard van Dijk). Werkzaamheden:

- het leveren van producten en diensten aan gemeenten, aangaande restauraties (opstarten, ondersteuning bij en berekenen van subsidiabele restauratiekosten, begeleiden, eindcontrole enz.), monumentenvergunningen, gemeentelijke monumentenlijsten (ondersteuning bij voorbereiding en opstellen ervan, vervaardigen lijst), waardestellingen (waarde-advies in individuele gevallen, advies inzake aanwijzing, doorlichting monumentenlijst), bouwhistorisch onderzoek en projecten (opdrachten voor cultuurhistorische verkenningen, cultuurhistorische effectrapportages, cultuureducatie enz.);
- het leveren van ondersteuning aan gemeenten en ook aan particuliere instellingen, aangaande bijvoorbeeld onderhoudsvraagstukken;
- het leveren van algemene en specifieke informatie en adviezen aan gemeenten, particuliere instellingen en monumenteneigenaren;

administratief coördinator (Marleen Pennewaard). Werkzaamheden:

- agendering en verslaglegging van zowel het monumentenspreekuur als het netwerkoeverleg
- invulling geven aan de helpdesk, het geven van inlichtingen en het doorverwijzen naar specialisten
- organiseren bijeenkomsten en het leveren van secretariële ondersteuning en inhoudelijke inbreng
- administratieve werkzaamheden ten behoeve van de stichting steunpunt monumentenzorg,
- het leveren van algemene informatie en adviezen aan gemeenten, particuliere instellingen en monumenteneigenaren op het gebied van subsidies, financiën, administratieve problemen
- administratieve en/of secretariële ondersteuning of desgewenst voeren van secretariaat van particuliere monumenteninstellingen (automatisering, vergaderstukken, correspondentie e.d.)
- inhoudelijke ondersteuning en advisering bij procedures e.d.
- uitvoering betaalde dienstverlening
- secretariaat van het Platform Fryske Monuminte-Organisaasjes

Consulent monumentenzorg (Harm Haitsma). Werkzaamheden:

- het leveren van producten en diensten aan gemeenten, aangaande restauraties (opstarten, ondersteuning bij en berekenen van subsidiabele restauratiekosten, begeleiden, eindcontrole enz.), monumentenvergunningen, gemeentelijke monumentenlijsten (ondersteuning bij voorbereiding en opstellen ervan, vervaardigen lijst), waardestellingen (waarde-advies in individuele gevallen, advies inzake aanwijzing, doorlichting monumentenlijst), bouwhistorisch onderzoek en projecten (opdrachten voor cultuurhistorische verkenningen, cultuurhistorische effectrapportages, cultuureducatie enz.);
- het leveren van ondersteuning aan gemeenten en ook aan particuliere instellingen, aangaande bijvoorbeeld onderhoudsvraagstukken;
- het leveren van algemene en specifieke informatie en adviezen aan gemeenten, particuliere instellingen en monumenteneigenaren.

Archeologie (Aukje Mennens – van Zeist). Voor werkzaamheden op het gebied van de archeologie, werd Aukje Mennens vanaf 13 januari 2011 voor één dag in de week ingehuurd van Libau Groningen. Dit betreft zowel werkzaamheden in het kader van de onbetaalde, als betaalde dienstverlening. Per 1 augustus 2013 is er geen sprake meer van een contract met Libau, maar wordt Aukje Mennens ingehuurd per opdracht. Zij is niet meer werkzaam bij Libau maar opereert vanuit haar eigen bureau (Mennens Archo Advies).

1.3.3 ZIEKTE

Het aantal ziekte-dagen in 2016 bedroeg 10. Dit is conform het (lage) gemiddelde over de laatste jaren. 2015 was daarvan een afwijking door de ziekte na de bevalling van Marleen Pennewaard.

Jaar:	Aantal ziekte-dagen:	Ziektepercentage
2016	10	1,3 %
2015	43	3,4 %
2014	4	0,9 %
2013	4	0,9 %
2012	14	2,2 %
2011	15	2,2 %
2010	112	16,8 %

1.3.4 HUISVESTING

In februari 2005 zijn de stichtingen Steunpunt Monumentenzorg Fryslân, Alde Fryske Tsjerken, Behoud Kerkelijke Gebouwen in Friesland en de Monumentenwacht Fryslân gaan

samenwonen in het “Monumintehûs” op de 1e verdieping van het pand Emmakade 59 te Leeuwarden. Hier zijn ook de huisvestingsfaciliteiten (postbus, archief- en vergaderruimte, één flexibele werkplek enz.) beschikbaar voor de stichting De Fryske Mole, Provinciale Commissie Friesland van Bond Heemschut, de stichting Waterschapserfgoed, de stichting Industrieel Erfgoed Friesland, de Boerderijstichting Fryslân en de stichting Staten en Stinzen. De huurprijs van onze gezamenlijke vleugel aan de Emmakade bedroeg in 2016 (inclusief energie en water) in totaal € 71.877,72. Door de kostendeling met de andere drie stichtingen, is aan deze huurlasten in 2016 een bedrag van € 13.117,71 uitgegeven.

1.3.5 MATERIEEL

Buiten het benodigde kantoormeubilair en de computers e.d., is er geen sprake van ‘materieel’. In 2016 zijn geen investeringen gepleegd waarvan de kosten onder de afschrijvingen vallen.

1.4 FUNCTIES

1.4.1 KERNFUNCTIES

De twee kern- c.q. hoofdfuncties die vanuit het begin van de steunpuntgedachte nog steeds de basis van elk steunpunt vormen en ook door ons in 2016 weer als kernfuncties zijn vervuld, zijn de:

- **Ondersteuningsfunctie**; het ondersteunen van (met name) gemeenten bij de uitvoering van de decentrale gebouwde en archeologische monumentenzorg.
- **Platformfunctie**; het bieden van een platform waarop de verschillende bij de monumentenzorg betrokken partijen informatie uitwisselen en de krachten bundelen.

1.4.2 ONDERSTEUNINGSFUNCTIE

Binnen de ondersteuningsfunctie wordt een onderscheid gemaakt tussen betaalde en onbetaalde dienstverlening. Wij gaan bij iedere vraag om ondersteuning na of er sprake is van onbetaalde dan wel betaalde dienstverlening. Uitgangspunt hierbij blijft hetgeen landelijk is vastgelegd, namelijk: “steunpunten brengen aan gemeenten geen kosten in rekening voor de levering van diensten die tot het takenpakket van rijk of provincie behoren. Het steunpunt zal wel kosten in rekening kunnen brengen bij de uitvoering van taken die feitelijk tot de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke overheid behoren”. Wij maken bij onbetaalde dienstverlening een onderscheid in drie verschillende producten: de (telefonische) helpdesk (inclusief website), spreekuren en onbetaalde adviezen (consulten). Dit bestaande product ‘onbetaalde dienstverlening’ is ook in 2014 onverkort gehandhaafd. Nog altijd is er een grote vraag om informatie en advies, zowel

door particulier als lagere overheid. Deze onbetaalde dienstverlening was per 2011 al uitgebreid met het onderdeel archeologie.

Bij betaalde dienstverlening ontstaat bij de steunpunten de meeste diversiteit, zowel qua invulling met producten en diensten als qua financiële peiler onder het steunpunt. Immers, de steunpunten kunnen maatwerk leveren. Bovendien zijn wij door onze deskundigheid en onafhankelijke positie, goed in staat om te fungeren als opdrachtnemer van rijk, provincies en/of gemeenten. Wij hebben dan ook een breed scala aan diensten en producten: advisering over gemeentelijke monumentenlijsten, waardestellingen van panden of objecten, gemeentelijk beleid ontwikkelen en vervanging van monumenten-ambtenaren bij o.a. ziekte. Het spreekt voor zich dat deze 'betaalde dienstverlening' niet door de provincie wordt gesubsidieerd. Over dit product hoeft dus aan deze subsidiënt geen verantwoording te worden afgelegd. Voor een goed overzicht van de activiteiten van het steunpunt brengen wij dit niettemin wel in beeld, daar een belangrijk deel van de te realiseren doelstellingen ook door middel van opdrachten kan worden bewerkstelligd. Deze betaalde dienstverlening was al in 2011 uitgebreid met archeologie, in die zin dat door de door ons ingehuurd archeoloog taken zullen worden verricht die des gemeentes zijn en die door hen dan ook dienen te worden betaald

1.4.3 PLATFORMFUNCTIE

Ten aanzien van de platformfunctie, fungeerden wij t/m 2010 altijd als faciliterend bureau door het organiseren van tenminste twee vormen van geregeld overleg; bouwplanoverleg (BPO) en ruimtelijk planoverleg (RPO). Deze twee overlevormen waren gericht op afstemming, zo mogelijk consensus bewerkstelligen en onderlinge kennis- en informatie-uitwisseling tussen met name de overheden, op het gebied van bouwplannen, vergunningaanvragen en adviesaanvragen ex artikel 11 monumentenwet (BPO) en op het gebied van ruimtelijke plannen en adviesaanvragen met implicaties voor de cultuurhistorie (RPO).

Per 1 januari 2014 was er binnen de platformfunctie alleen nog het samengevoegde product *Netwerkoverleg -bijeenkomsten (NO/NB)*. In december 2014 is een nieuwe vorm van het BPO weer ingevoerd, het *Monumentenspreekuur 2.0*. De uren hiervoor zijn ondergebracht bij het product NO/NB.

1.5 TAKEN

1.5.1 KERNTAKEN

De stichting steunpunt monumentenzorg Fryslân heeft de volgende drie kerntaken:

1. **Helpdesk**
 - Informatiepunt; vragen beantwoorden rechtstreeks of verwijzen
 - Contactpunt; registratie knelpunten en probleeminventarisatie
 - Meldpunt; signalering en melding
 - Spreekuur
 - Website
 2. **Platform**
 - faciliteren monumentenspreekuur
 - faciliteren netwerkoverleg c.q. netwerkbijeenkomsten
 3. **Ondersteuning**
 - *onbetaalde dienstverlening*; het afhandelen van allerlei informatievragen en vragen om advies, uiteenlopend van vragen over vergunning- en subsidieverlening tot vragen over de vormgeving van het gemeentelijk monumentenbeleid en tot de aan te brengen kleurstelling op een bepaald pand.
 - *betaalde dienstverlening*; het aanbieden en leveren van diensten en producten aan gemeenten, particuliere organisaties en andere derden. Het betreft hier diensten en producten aan en voor de overheid die op grond van beleid of op grond van wet- en regelgeving tot de exclusieve verantwoordelijkheid van die betrokken overheid behoort, en diensten en producten aan en voor particuliere instellingen en andere derden (projecten bijvoorbeeld) indien in opdracht van deze derden diensten, producten of projecten worden uitgevoerd en/of geleverd.
- #### 1.5.2 NEVENTAKEN
1. Onderlinge informatie- en kennisuitwisseling
 2. Facilitaire ondersteuning; het bieden van faciliteiten ten behoeve van klanten, databestanden, kaart- en beeldmateriaal enz.
 3. Bijdragen aan de bevordering van het cultuurhistorisch beleid (projecten)
 4. Netwerkpartner, waarbij uitvoering van landelijke initiatieven op het provinciale schaalniveau tot de mogelijkheden behoort.
 5. Het ondersteunen van en meewerken aan de totstandkoming van een (stichting die zich beijert voor de realisering en uitvoering van een) depot voor bouwhistorisch materiaal.

1.6 PRODUCTEN EN DIENSTEN

1.6.1 ONBETAALDE DIENSTVERLENING

Productdoelstelling (OD)	- door het geven van informatie en adviezen aan gemeenten en particulieren op het terrein van wet- en regelgeving, voorbereiding en begeleiding van restauraties enz. en het beantwoorden van vragen omtrent cultuurhistorie en ruimtelijke ordening, via het aanwakken van het cultuurhistorisch besef komen tot een betere uitvoeringspraktijk van monumentenzorg. - door het geven van informatie en adviezen aan gemeenten op het gebied van de archeologie en door het uitvoeren van taken die in het verlengde liggen van de huidige provinciale taken op het gebied van de archeologie, bijdragen aan een goede implementatie en dienstverlening op het gebied van de archeologie aan de gemeenten.
Functie / Cluster	Ondersteuningsfunctie
Dienst	Informatie, advisering, stimulering, deskundigheidsbevordering, uitvoering
Taak	Kerntaak Informatievoorziening (Helpdesk; informatie-, contact- en meldpunt).
Aansluiting bij provinciaal beleidsdoel	Het bieden van een loket voor ondersteuning aan gemeenten, organisaties en particulieren
Activiteiten	- geven van informatie/advies rechtstreeks; telefonisch, via de website of door bezoek aan het 'spreekuur' of advies op locatie; - geven van informatie/advies indirect; doorverwijzing naar specifieke deskundigheid; - reageren op (en in gang zetten van vervolgcacties aangaande) 'meldingen'; - informatieloket voor archeologie ontwikkelen; - uitvoerende taken archeologie.
Beleidsrelevantie	Onverminderde vraag om informatie op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie, zowel van de (gemeentelijke) overheid als van de particulier (organisaties en monumenteneigenaren) en het beter organiseren en inhoud geven aan de gemeentelijke archeologie (door hen daar ondersteuning bij te bieden).
Doelgroep / Klant	Gemeenten, andere (semi)overheden, particuliere organisaties, monumenteneigenaren

Targets 2016	- minimaal 1000 'visits' per maand op de 'website' - behandeling van 100 vragen per jaar om informatie en advies van gemeenten en derden
Kwantitatieve resultaten	- behandeling van 10 'meldingen' - geven van 12 consulten

UITVOERING

In 2016:

In 2016 is onze website www.monumentenzorgfryslan.nl 28.800 maal bezocht. Dat zijn gemiddeld 2.400 'visits' per maand. Dit zijn echter annames. In de eerste vijf maanden van 2016 waren er 12.845 visits, zijnde 2.569 gemiddeld per maand. Vanaf juni 2016 bleek naderhand pas dat de gegevens niet meer beschikbaar waren. We zijn daarom uitgegaan van het gemiddelde van de eerste vijf maanden voor het gehele jaar 2016 met daarbij – zoals in alle voorgaande jaren het geval was – iets minder in de zomervakantiemaanden. Dat betekent dat wij niet van 30.828 visits in totaal zijn uitgegaan, maar van 28.800.

Jaar	'visits' op de website	
	per maand	per jaar
2002	265	3.180
2003	456	5.472
2004	287	3.444
2005	488	5.856
2006	894	10.728
2007	1.298	15.577
2008	441	5.295
2009	457	5.484
2010	421	5.051
2011	1.078	12.931
2012	2.116	25.388
2013	2.704	32.446
2014	2.034	24.411
2015	2.192	26.309
2016	2.400	28.800

Hiermee ligt het bezoek van onze website in 2016 op ongeveer hetzelfde niveau als in 2015, zelfs iets hoger. Wij denken dat het gebruik in algemene zin van onze website (allerlei actuele informatie) zich redelijk heeft gestabiliseerd op dit niveau. In 2016 waren er geen projecten en was er geen themajaar en toch het op één na hoogste aantal websitebezoekers in vijftien jaar .

Naast het websitebezoek komen ook nog vele vragen om informatie telefonisch binnen. Het merendeel van die vragen heeft betrekking op subsidiemogelijkheden voor instandhouding, als ook aangaande procedures (vergunningen e.d.). De vragen worden voornamelijk gesteld door particulieren (90%).

Functionaris	Product Onbetaalde Dienstverlening		(begroot)		<i>Gerealiseerd 2016</i>	
	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag
Directeur	135	€ 12.843	100	€ 8.908	112	€ 10.440
Technisch consulent	42	€ 3.188	50	€ 4.160	44	€ 3.351
Administratief coördinator	118	€ 9.291	300	€ 20.871	473	€ 30.707
Archeoloog	10	€ 493	10	€ 700	6	€ 295
Consulent Monumentenzorg	7	€ 481	0	€ 0	0	€ 0
TOTAAL	312	€ 26.296	530	€ 34.711	635	€ 44.973
Incl. toe te rekenen bureaunkosten		€ 34.408		€ 43.228		€ 50.939

Verklaring:

De aan onbetaalde dienstverlening bestede uren in 2016, zijn in totaal iets meer dan 100 uur hoger uitgevallen dan begroot. Dit betreft met name de uren van Marleen en heeft deels te maken met de periode rond Prinsjesdag waarin het kabinet plotseling het voornemen uitsprak om de fiscale aftrek voor het onderhoud aan rijksmonumenten af te schaffen. Dit gaf de nodige consternatie en vele vragen kwamen ook bij ons terecht. Ook gecoördineerde actie die hier uit voortvloeide, heeft de nodige uren gekost.

1.6.2 BETAALDE DIENSTVERLENING

Productdoelstelling (BD)	Het in opdracht leveren van diensten en producten aan gemeenten, particuliere organisaties en derden (monumenteneigenaren), opdat de veelal gebrekkige praktijk van de monumentenzorg (door onvoldoende menskracht en deskundigheid bij met name gemeenten) op een betere en verantwoorde wijze wordt ingevuld en de kwaliteit van (de integrale zorg voor) het onroerend cultureel erfgoed en archeologie toeneemt.
Functie / Cluster	Ondersteuningsfunctie
Dienst	Begeleiding, ontwikkeling, uitvoering, levering
Taak	Kerntaak "Ondersteuning"
Aansluiting bij provinciaalbeleidsdoel	Op zich geen; het betreft hier geen gesubsidieerd product. Echter, er wordt wel invulling gegeven aan: "Het bieden van een loket voor ondersteuning aan gemeenten".
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van de monumentenzorg, zoals berekening van subsidiabele restauratiekosten, voorbereiden van monumentenvergunningen, begeleiden van restauraties; - uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van de archeologie, zoals het bijvoorbeeld opstellen van een Program van Eisen, of het controleren ervan; - verrichten van diensten en/of leveren van producten op het terrein van de monumentenzorg en archeologie die geen (wettelijke) taak betreffen doch waarvoor door gemeenten of derden een opdrachten aan het steunpunt kan worden verstrekt, zoals waardestellingen, bouwhistorisch onderzoek, cultuurhistorische verkenningen, gemeentelijk beleid (voorbereiding, ontwikkeling of opstellen beleid) en gemeentelijke monumentenlijst (ondersteuning, voorbereiding of vervaardiging). - bemiddeling en/of uitbesteding van opdrachten, indien de opdracht dermate specifieke deskundigheid vergt die niet door het steunpunt kan worden geleverd maar wel door andere externe deskundigen.
Beleidsrelevantie	Om een positie als marktpartij te verwerven in het veld van de monumentenzorg, cultuurhistorie en archeologie om als Steunpunt Monumentenzorg Fryslân te kunnen blijven bestaan, dient 54% van de begrote kosten te worden verdiend met

	opdrachten uit de markt.
Doelgroep / Klant	Opdrachtgevers; voornamelijk gemeenten en gemeentelijke stichtingen en uit projecten
Targets 2016	<ul style="list-style-type: none"> - 1 opdracht voor het vervaardigen van een gemeentelijke monumentenlijst - 1 opdracht voor het verrichten van het gehele gemeentelijke takenpakket - 3 opdrachten voor het vervangen van een monumentenambtenaar - 30 archeologische opdrachten - uitvoering 2 projecten (Groen Erfgoed, Waddenerfgoed van de Tweede Wereldoorlog).

UITVOERING

Betaalde dienstverlening in 2016:

Opdrachten:

<i>Aantal facturen</i>	<i>Aantal Opdrachtgevers</i>	<i>totaal Btw</i>	<i>bedrag opdrachten</i>	<i>bedrag excl. Btw</i>
139	21	€ 48.226	€ 277.874	€ 229.648

Functionaris	Product Betaalde Dienstverlening		(begroot)		Gerealiseerd 2016	
	<i>Gerealiseerd 2015</i>		<i>Productplan 2016</i>			
	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag
Directeur	120	€ 11.416	200	€ 17.960	342	€ 31.878
Technisch consulent	852	€ 64.675	570	€ 47.424	760	€ 57.874
Administratief coördinator	230	€ 18.110	250	€ 17.393	71	€ 4.609
Consulent Monumentenzorg	1667	€ 114.540	1500	€ 106.035	1720	€ 110.630
Archeoloog	78	€ 3.846	40	€ 2.800	68	€ 3.339
TOTAAL	2947	€ 212.587	2634	€ 192.470	2961	€ 208.330
Incl. toe te rekenen bureaunkosten		€ 220.699		€ 221.681		€ 236.076

Verklaring:

De uren die in totaal aan betaalde dienstverlening zijn besteed, zijn 327 meer dan begroot. De verwachting was namelijk dat de piek in betaalde dienstverlening in 2014 zich in 2016 hoogstwaarschijnlijk niet zou doorzetten, aangezien door de economische crisis en gemeentelijke bezuinigingen (en herindelingen) steeds meer een streep wordt gehaald door opdrachten. Vandaar een lager begroot aantal uren. Dit bleek (gelukkig) niet het geval. De 'toename' zit vooral bij drie medewerkers: Dick Bloemhof (142 uur ten opzichte van begroot; door een extra detacheringsoopdracht van de gemeente Súdwest-Fryslân), Gerard van Dijk (190 uur ten opzichte van begroot; door extra inventarisatieopdrachten voor karakteristieke panden in het kader van bestemmingsplannen) en Harm Haitsma (220 uur ten opzichte van begroot; door incidentele extra opdrachten die werden verlengd). De

'afname' zit bij Marleen Pennewaard, doordat de opdracht van de provincie Fryslân ten aanzien van de provinciale subsidieregeling monumenten niet door deze werd verlengd.

De in 2016 geleverde diensten en producten in de betaalde dienstverlening (inclusief de projecten) hebben in totaal **€ 229.648** (excl. Btw) aan inkomsten opgeleverd. De betaalde dienstverlening heeft ons **€ 236.076** gekost. In het Productplan 2016 werd ingeschat dat er € 255.657 (excl. Btw) binnen zou moeten komen (inclusief projecten) om de begroting sluitend te kunnen maken.

Ondanks het harde en vele werken (327 uren meer dan begroot), is er dus toch minder opbrengst gekomen uit de betaalde dienstverlening dan begroot. Dat is ook één van de hoofdredenen voor het negatieve bedrijfsresultaat.

Het voorgaande kan alleen maar betekenen dat de uurtarieven niet meer kostendekkend zijn. Het bleek ook dat sommige contracten al tien jaar niet meer waren geïndexeerd. Per 1 januari 2017 hebben wij dan ook de uurtarieven aangepast en met circa 11% verhoogd.

1.6.3 WERKBUDGET VRIJWILLIGERSORGANISATIES

Productdoelstelling (WVM)	- versterken van monumenteninstellingen, die hen professioneler en efficiënter doet functioneren en daarmee het belang van de monumentenzorg in Fryslân beter kunnen dienen; - verbeterd uitdragen van ieders rol in de monumentenzorg
Functie / Cluster	Ondersteuningsfunctie
Dienst	Ondersteuning; Het gaat hier niet om een 'eigen' product van het Steunpunt, maar om een werkbudget van een viertal vrijwilligersorganisaties (zie hierna) in het Monumintehûs waarover het Steunpunt het beheer heeft. De ondersteuning bestaat dan ook in feite alleen uit het beheer van het budget (toetsing aan de afspraken en het overmaken van gelden).
Taak	Kerntaak "Ondersteuning"
Aansluiting met provinciaal beleidsdoel	- facilitering/ondersteuning van vier vrijwilligersorganisaties in de monumentenzorg.
Activiteiten	Eerder hadden de vier hierna genoemde organisaties op 16 december 2013 een verdeling afgesproken over het beschikbare budget van € 15.000. Met ingang van 2016 was dit budget nog € 10.000. Op 26 januari 2016 is hierover het volgende afgesproken: - Het totale budget van € 10.000 in principe als volgt verdeeld: Boerderijstichting Fryslân: € 4.500 Stichting Staten en Stinzen: € 4.500 Erfgoedvereniging Bond Heemschut Friesland: € 500 Stichting Industrieel Erfgoed Friesland: € 500 - tussen de werkbudgetten bestaat uitwisselbaarheid c.q. flexibiliteit, zowel tussen organisaties als qua jaar; indien een organisatie i.v.m. verwachte uitgaven (jubileumactiviteiten bijvoorbeeld) in het ene jaar meer nodig heeft dan in het andere, kan worden gereserveerd; - onderbesteed budget van de ene organisatie kan door een andere organisatie bij extra kosten worden aangewend. Hiertoe wordt in oktober van het jaar een overleg gepland alwaar de budgetten c.q. mogelijke overheveling worden besproken; - het eventuele totale niet bestede geld in een jaar, zal door het Steunpunt in haar Jaarrekening worden opgenomen als "schuld" aan genoemd organisaties. - het werkbudget zal door de vier organisaties alleen worden

	aangewend voor activiteiten en kosten die met die activiteiten samenhangen, zoals nieuwsbrieven, publicaties, bijeenkomsten (thema-avonden) enz.;
	- het werkbudget zal door de vier organisaties niet worden aangewend voor stichtingseigen kosten, zoals reiskosten van bestuurders. - het Steunpunt houdt een totaal kostenoverzicht bij; - 'externe kosten' voor de organisaties in het kader van de activiteiten, kunnen door de organisaties eerst zelf worden betaald en vervolgens gedeclareerd bij het Steunpunt. Dit gaat vergezeld van een overzicht van de kosten waarvoor deze zijn gemaakt; - voor voorziene grotere kosten (en om recht te doen aan het woord werkbudget), kunnen de organisaties ook een voorschot op hun aandeel werkbudget aanvragen bij het Steunpunt van maximaal 75%. Het Steunpunt zal hiervoor een 'format' maken. Een verzoek om voorschot gaat vergezeld van een begroting. - de vier organisaties brengen de gemaakte kosten inzichtelijk naar activiteit in beeld bij het Steunpunt, hetzij bij eindafrekeningen van kosten waarvoor een voorschot is verleend hetzij bij declaraties; - het Steunpunt Monumentenzorg legt in haar Jaarverslag en Jaarrekening verantwoording af aan de provincie Fryslân van deze budgetsubsidie van € 15.000 en wat daarvan aan activiteiten is uitgevoerd.
Beleidsrelevantie	Het vergroten van het publieksbereik van de cultuurhistorie in het algemeen en op het gebied van het industrieel erfgoed, boerderijen en staten en stinzen in het bijzonder.
Doelgroep / Klant	De 4 genoemde monumenteninstellingen, die als flankerende organisaties in het Monumintehûs Fryslân zijn gehuisvest.
Targets 2016 Kwantitatieve resultaten	De kwantitatieve resultaten zijn volledig afhankelijk van de plannen en (beoogde) activiteiten van de vier genoemde instellingen. Gezien de definitie van dit werkbudget, heeft het Steunpunt geen invloed op de aanwending van de middelen voor dit werkbudget, anders dan het toetsen aan de afspraken. Aangezien 2015 zowel een jubileumjaar was voor de Boerderijstichting als voor de stichting Staten en Stinzen, heeft de bekostiging van activiteiten uit het werkbudget vooral in dat teken gestaan. Daarvoor zou ook 2016 als 'afrekenjaar' gaan dienen.

De vier desbetreffende organisaties hebben op de volgende manier hun middelen uit dit werkbudget ingezet:

Boerderijstichting Fryslân:

Deze stichting heeft vrijwel het gehele beschikbare budget 2016 (€ 4.500,--) opgesoupeerd. Het bestede bedrag (€ 3.979,61) ging naar de volgende activiteiten::

- Het opmaken, drukken en verzenden van de (papieren) nieuwsbrieven (€ 2.116);
- Dendrochronologisch onderzoek houtconstructies (€ 1.250);
- De jaarlijkse thema-avond (€ 325);
- De jaarlijkse excursie (€ 289);

Aangezien de Boerderijstichting geen restantbedrag vanuit 2015 had, betekent het voorgaande, dat er ten aanzien van de Boerderijstichting Fryslân nog een restantbedrag is van € 520,39 dat overheveling naar 2017 zou vergen. Dit bedrag is dan ook als 'schuld' in de jaarrekening opgenomen ten aanzien van de Boerderijstichting Fryslân.

Stichting Staten en Stinzen:

Deze stichting had nog een restantbedrag uit 2015 staan van € 7.929,46. Samen met haar werkbudget 2016 (€ 4.500,--) had zij dus een bedrag van € 12.429,46 tot haar beschikking in 2016. Hiervan heeft zij in dit jaar € 3.415,98,06 gebruikt en wel voor het verzenden van de nieuwsbrieven en uitnodigingen, haar thema-avond, haar website en het jubileummagazine. De stichting Staten en Stinzen had haar jubileumjaar (10 jarig bestaan) in 2015 en een aantal jubileumactiviteiten in 2016 afgerekend en deels ten laste van dit werkbudget gebracht. Het voorgaande betekent, dat er ten aanzien van de stichting Staten en Stinzen er op 31 december 2016 een restantbedrag van € 9.013,48 is, dat overheveling naar 2017 vergt. Dit bedrag is dan ook als 'schuld' in de jaarrekening opgenomen ten aanzien van de stichting Staten en Stinzen.

Erfgoedvereniging Bond Heemschut Friesland:

Bond Heemschut Friesland heeft uit het haar ter beschikking staande budget van € 500,-- in 2016 alleen € 185,-- gebruikt voor de Friese excursie op 28 mei 2016 langs waterschaperfgoed in Noord-Oost Fryslân. De Bond Heemschut had uit 2015 nog een restantbedrag staan van € 1.959,50 dat overgeheveld was naar 2016. Het voorgaande betekent, dat er ten aanzien van de Erfgoedvereniging Bond Heemschut Friesland er op 31 december 2016 een restantbedrag van € 2.274,50 is, dat overheveling naar 2017 vergt. Dit bedrag is dan ook als 'schuld' in de jaarrekening opgenomen ten aanzien van de Bond Heemschut.

Stichting Industrieel Erfgoed Friesland:

De stichting Industrieel Erfgoed Friesland heeft in 2016 geen kosten gemaakt ten laste van haar werkbudget van € 500,-- voor het jaar 2016. SIEF had uit 2015 nog een restantbedrag staan van € 2.116,60 dat overgeheveld was naar 2015. Het voorgaande betekent, dat er ten aanzien van de stichting Industrieel Erfgoed Friesland er op 31 december 2016 een restantbedrag van € 2.616,60 is, dat overheveling naar 2017 vergt. Dit bedrag is dan ook als 'schuld' in de jaarrekening opgenomen ten aanzien van de stichting Industrieel Erfgoed Friesland.

Het volledige en goedgekeurde financiële overzicht van het werkbudget vrijwilligersorganisaties 2016 is te vinden als bijlage 2 bij dit jaarverslag c.q. deze jaarrekening.

De begeleiding c.q. financiële administratie heeft in 2016 van Dick Bloemhof 8 uur gevegd. Deze uren – en het bijbehorende bedrag van € 746 – zijn bij de kosten voor dit onderdeel in beeld gebracht. De € 746 zijn door ons bekostigd vanuit de opbrengst van de betaalde dienstverlening, waardoor de specifieke bijdrage van de provincie Fryslân voor dit onderdeel € 10.000,-- ook alleen voor dit onderdeel is gebruikt en de 'begeleidingskosten' ervan niet op de budgetsubsidie drukken; deze hebben wij voor onze rekening genomen.

Het niet gebruikte deel van het werkbudget, zijnde € 14.452,-- in totaal, is overgeheveld en specifiek voor de desbetreffende organisatie toegevoegd aan het werkbudget 2017 en in deze jaarrekening 2016 opgenomen als 'schuld' aan de desbetreffende organisatie.

In het besluit tot vaststelling van het boekjaarsubsidie 2015, heeft de provincie Fryslân aangegeven dat de reserve voor de activiteiten ad. € 12.007 (per 31 december 2015) uiterlijk in het boekjaar 2016 uitgevoerd moet zijn. Deze provinciale beschikking is gedateerd 31 januari 2017, dus nadat de 'boeken' waren gesloten. Dat de budgetten niet in 2016 zijn uitgegeven, hangt nadrukkelijk samen met de legitieme redenen die de betrokken stichtingen hebben om het budget in een later jaar aan te vragen. In de daarvoor gemaakte afspraken (met toestemming van de provincie) is namelijk ook de mogelijkheid opgenomen van het 'sparen' van budget ten behoeve van toekomstige grotere uitgaven c.q. activiteiten. Mede hierdoor is het niet gebruikte deel als 'schuld' opgenomen aan de desbetreffende organisatie en is het saldo overgeheveld en toegevoegd aan het werkbudget 2017.

1.6.4 NETWERKOVERLEG EN -BIJENKOMSTEN

Productdoelstelling (NO/NB)	<ul style="list-style-type: none"> - afstemming bewerkstelligen in de standpunten van de deelnemers m.b.t. de geagendeerde onderwerpen; - deelnemers op de hoogte stellen van de in Fryslân aan de orde zijnde ruimtelijke plannen met implicaties op het gebied van de cultuurhistorie (monumentenzorg en archeologie) en de voorbereiding van de verschillende vormen van advisering daartoe coördineren; - verhoging van de ruimtelijke kwaliteit; - deelnemers in de gelegenheid brengen tot onderlinge kennis- en informatie-uitwisseling, tot afstemming van verschillende visies en tot gezamenlijke strategiebepaling - informatie- en kennisoverdracht, kennisuitwisseling en kennisbevordering aangaande cultuurhistorie in de breedste zin tussen in eerste instantie overheden, maar ook naar beleidsmakers, ontwerpers en andere (monumenten)organisaties. - bevorderen en stimuleren van integrale en interdisciplinaire aanpak van de cultuurhistorie in de ruimtelijke inrichting; - stimuleren van gemeenschappelijke initiatieven op het gebied van de beïnvloeding van het ruimtelijke ordeningsbeleid in het belang van de monumentenzorg en de archeologie; - overheden, beleidsmakers, ontwerpers en alle andere betrokkenen, stimuleren om cultuurhistorie te betrekken (en inspiratiebron te laten zijn) bij de ruimtelijke planvorming en hen daarin te ondersteunen
Functie / Cluster	Platformfunctie
Dienst	Facilitering, afstemming, coördinatie, kennisuitwisseling, stimulering, informeren, kennisoverdracht, kennisbevordering en organisatie
Taak	Kerntaak "Platform"
Aansluiting bij provinciaal beleidsdoel	<ul style="list-style-type: none"> - het bieden van een platform ter bevordering van de afstemming en uitwisseling tussen de betrokken overheden en andere partijen - het bevorderen van kennis en deskundigheid bij gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving op het gebied van archeologie, cultuurlandschap en monumenten en de inhoudelijke praktijk daarvan;

	- het bieden van een loket voor ondersteuning aan gemeenten.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - organisatie van een netwerkoverleg en netwerkbijeenkomsten - organiseren bijeenkomst rond een specifiek thema of – project (Groen Erfgoed) - netwerkontwikkeling; podium bieden om bij overheden en instellingen het belang van de cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening te benadrukken - stimuleren van (gemeenschappelijke) initiatieven op het gebied van de beïnvloeding van het ruimtelijke ordeningsbeleid in het belang van de monumentenzorg en de archeologie
Beleidsrelevantie	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemming over en zorgen voor een vroege en goede inbreng van de cultuurhistorie – als belangrijke component van de ruimtelijke kwaliteit – in ruimtelijke plannen, en daarbij de integrale advisering bevorderen. Daartoe ook overleg en afstemming aangaande thema's en visies ter bevordering van de cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. - Kennisbevordering, opdat beleid en uitvoering in de cultuurhistorie zo goed en efficiënt mogelijk worden gerealiseerd en daarmee ook een verhoging van ruimtelijke kwaliteit (door cultuurhistorie in een disciplinaire aanpak a.h.v. het adagium 'behoud door ontwikkeling') wordt bewerkstelligd.
Doelgroep / Klant	Semi-overheid; alle 24 Friese gemeenten; allerlei organisaties op het gebied van cultuurhistorie, landschap en ruimtelijke inrichting.
Targets 2016 Kwantitatieve resultaten	<ul style="list-style-type: none"> - 2x Netwerkoverleg, o.a. de samenwerking tussen de 'rode', 'groene' en 'blauwe' organisaties; - 2 Netwerkbijeenkomsten organiseren (waaronder A&O); - 2 Erfgoedcafés (met specifieke thema's); - 6x Monumentenspreekuur;

UITVOERING

In 2016:

- ✓ In 2016 heeft 5 keer een Netwerkoeverleg plaatsgevonden in het kader van de samenwerking tussen de organisaties voor 'rood' en 'groen' erfgoed, het uitdragen van de gezamenlijke integrale waarden, GRUTSK en landschap en cultuurhistorie in de omgevingsvisie (11 april in IJlst, 20 juni in Leeuwarden, 14 oktober in Leeuwarden, 2 december in Beetsterzwaag en 13 december in Leeuwarden).
- ✓ In 2016 is bijgedragen aan een studiemiddag (presentatie) over de rol van de monumentenzorg en erfgoed in de "Kolleksje Fryslân" bij Tresoar te Leeuwarden.
- ✓ In het kader van religieus erfgoed is aan een viertal specifieke themabijeenkomsten bijgedragen; op 12 februari een studiemiddag over "Kerken op het Platteland" bij de RCE in Amersfoort, op 19 mei is bijgedragen (presentatie) aan een symposium in Deventer met de "Gemeentelijke rol bij leegstaande kerken" als thema, op 25 augustus aan een brainstormbijeenkomst in Wilp over "Open de Kerken" en op 8 december in Naarden aan het slotsymposium van de Agenda Toekomst Religieus Erfgoed.
- ✓ In 2016 is één Erfgoedcafé (specifieke themabijeenkomsten voor gemeente-ambtenaren) georganiseerd; op 26 mei in Café Het Amelander Veerhuys te Holwerd met als onderwerp "Erfgoed, Krimp en Leegstand". Het organiseren van een tweede Erfgoedcafé in het najaar, was vanwege het vroege tijdstip van de A&O niet reëel.
- ✓ In 2016 is bijgedragen aan 1 netwerkbijeenkomst (naast de A&O), die in het teken stond van 'begraafplaatsen'; dit ten aanzien van het project "Levend Erfgoed, memento mori" bij de vakgroep Archeologie van de Rijksuniversiteit Groningen op 11 augustus.
- ✓ Op 11 oktober is in Museum Martena (Martenastate) te Franeker de jaarlijkse gezamenlijk met (rijks)partners georganiseerde cursusdag Actualiteiten & Ontwikkelingen gehouden. De morgen stond ditmaal in het teken van van de 'kwaliteit van de restauratieketen' met een nadere specialisatie naar monumentale interieurs in het middagedeelte.
- ✓ In december 2014 is een nieuwe vorm van het Bouwplanoverleg weer ingevoerd, het *Monumentenspreekuur 2.0*. De uren hiervoor zijn ondergebracht bij het product NO/NB. In 2016 hebben op deze wijze 10

monumentenspreekuren plaatsgevonden (26 januari, 15 maart, 19 april, 3 mei, 23 augustus, 4 oktober, 25 oktober, 15 november en 20 december) waarin 22 plannen zijn behandeld.

Functionaris	Product Netwerkoeverleg en Netwerkbijeenkomsten		(begroot) Productplan 2016		<i>Gerealiseerd 2016</i>	
	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag
Directeur	156	€ 14.840	50	€ 4.490	89	€ 8.296
Technisch consulent	0	€ 0	0	€ 0	0	€ 0
Administratief coördinator	30	€ 2.362	50	€ 3.479	111	€ 7.206
TOTAAL	186	€ 17.202	100	€ 7.969	200	€ 15.502
Incl. toe te rekenen bureaunkosten		€ 25.314		€ 9.161		€ 17.566

Verklaring

Ten aanzien van de doelen c.q. 'targets' kan worden geconstateerd, dat deze qua aantallen meer dan zijn gehaald. Er is voor wat betreft het Monumentenspreekuur ook sprake van een behoorlijk stijgende lijn; 22 plannen (13 in 2015) en 10 spreekuren (7 in 2015).

Ten aanzien van de bestede uren kan worden geconstateerd, dat dit dan ook het dubbele aantal uren heeft gevegd dan begroot. Dit is vooral te wijten aan het toenemende gebruik dat gemeenten en initiatiefnemers maken van het Monumentenspreekuur en de presentaties die bij diverse (netwerk)bijeenkomsten en –overleggen zijn gehouden.

1.6.5 BEWUSTWORDING EN KENNISBEVORDERING

Productdoelstelling	<ul style="list-style-type: none"> - stimuleren van het cultuurhistorisch besef - uitwisseling van informatie; - bevorderen van kennis - signalering en oplossing van knelpunten (kansen en risico's in de uitvoering van de monumentenzorg); - stimuleren en aandragen van (gemeenschappelijke) initiatieven en ideeën op het gebied van de beïnvloeding van het overheidsbeleid in het belang van de monumentenzorg en de archeologie; - bevorderen en stimuleren van de integratie van de cultuurhistorie in (sectorale) projecten; - het zorgen voor cultuurhistorische informatie in projecten op het vlak van educatie en cultuurtoerisme; - het maatschappelijk veld stimuleren cultuurhistorie bij hun (sectorale) handelen te betrekken.
B&K	
Functie / Cluster	Ondersteuningsfunctie
Dienst	Stimulering, informeren, kennisoverdracht, kennisbevordering, coördinatie, organisatie, signalering
Taak	Kerntaak "Ondersteuning"
Aansluiting met provinciaal beleidsdoel	<ul style="list-style-type: none"> - het bevorderen van kennis en deskundigheid bij organisaties op het gebied van wet- en regelgeving op het gebied van archeologie, cultuurlandschap en monumenten en de inhoudelijke praktijk daarvan; - het vergroten van het publieksbereik van cultuurhistorie, o.a. d.m.v. erfgoededucatie naar scholen; - het bieden van een loket voor ondersteuning;
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - bewustmaking van en informeren van maatschappelijke partijen Over het cultuurhistorisch belang; - het mede vormgeven, leveren van deskundigheid en verstrekken van informatie in projecten op het gebied van de cultuureducatie en het cultuurtoerisme; - coördinatie van de cultuurhistorische inbreng (uit verschillende monumenteninstellingen) in educatieve en cultuurtoeristische projecten en in promotionele activiteiten; - het ontwikkelen van nieuwe producten gericht op de oplossing van gesignaleerde knelpunten in de praktijk van de monumentenzorg.
Beleidsrelevantie	De nog steeds aanwezige noodzaak tot stimulering van het cultuurhistorisch besef en het nog niet goed ontwikkeld en vertegen-

	woordigd zijn van de (gebouwde) monumentenzorg en archeologie in de Erfgoededucatie, maken dat de behoefte aan kennisoverdracht groot is; zowel t.a.v. actuele regelingen en thema's, als qua besef en kennis richting onderwijs.
Doelgroep / Klant	Overheden, scholen, maatschappelijke organisaties, monumenten-Instellingen
Targets 2016	- inhoudelijk vormgeven aan één educatief project "Sânkastielen, Staten & Stinzen" als uitvloeisel van het Jaar van de Historische Buitenplaats 2012;
Kwantitatieve resultaten	<ul style="list-style-type: none"> - de Friese Monumentenkist aan drie scholen uitlenen, het gebruik ervan evalueren en verbeteren - 1 nieuw product ontwikkelt en in de 'markt' gezet; systeem van voorlichting / informatie voor makelaars bij potentiële kopers van monumenten of thematische brochure voor gemeenten en/of eigenaren hoe om te gaan met monumenten en cultuurhistorie.

UITVOERING

In 2016:

Het onderscheid met de activiteiten in het kader van het product 'netwerkoverleg en netwerkbijeenkomsten' is bij dit product 'bewustwording en kennisbevordering' de doelgroep en de breedte van het onderwerp. De genoemde producten in de platformfunctie richten zich vooral op de cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening en op overheden en ontwerpers die namens hen met de ruimtelijke inrichting bezig zijn en waar de positie van de cultuurhistorie moet worden bevochten. De 'bewustwording en kennisbevordering' gaat over het bewustmaken, informeren en uitdragen van kennis over de (archeologische) monumentenzorg in brede zin, dus niet (alleen) op het gebied van de 'ruimtelijke kwaliteit' maar op de inhoudelijke en intrinsieke aspecten van de monumentenzorg. Bovendien is het ook meer aan die maatschappelijke partijen gericht die minder direct met de cultuurhistorie van doen hebben; partijen wier (sectorale) handelen invloed heeft op de cultuurhistorie en daarvan bewust moeten worden gemaakt. Daarnaast is er binnen dit product ook ruimte voor bijeenkomsten aangaande actuele of specifieke thema's binnen de cultuurhistorie, waarbij het gaat om kennisbevordering van bepaalde monumenteninstellingen of personen (bijvoorbeeld monumenten-eigenaren). De bewustwording en kennisbevordering hoeft – in tegenstelling tot het product 'netwerkoverleg en netwerkbijeenkomsten' - binnen dit product niet altijd in de vorm van een bijeenkomst plaats te vinden. Het kan bijvoorbeeld ook om inbreng gaan in brochures van derden, het via de eigen website mensen bewust maken van (nieuwe) cultuurhistorische inzichten, het bijwonen van cursussen of voorbereiding van projecten.

De nadruk van dit product ligt niet alleen op het stimuleren van het cultuurhistorisch besef en het bevorderen van de kennis daarover. Ook de inhoudelijke inbreng en het aanleveren van specifieke informatie over bepaalde monumenten, dorpen of steden aangaande educatieve, cultuurtoeristische en promotionele projecten, hoort tot de doelstelling. Bij dit laatste fungeren wij als coördinator voor de andere monumenteninstellingen waarmee wij gezamenlijk zijn gehuisvest. De werkwijze bestaat feitelijk uit een actieve benadering. Dit mag blijken uit het zowel zelf benaderen van de doelgroep(en), als het zelf ontwikkelen van producten waar in dit kader behoefte aan is bij partijen in het veld en als actieve partner het leveren van informatie en het meepraten over educatieve en cultuurtoeristische projecten. Ook worden uren gestoken in de opzet voor de Open Monumentendag. Sinds 2010 leveren wij als Steunpunt onze (gecoördineerde) bijdrage in het aanbod vanuit de cultuurhistorie voor cultuureducatie (onderdeel erfgoededucatie) in het samenwerkingsproject voor cultuureducatie (www.kultuerfilter.nl). Van de 'monumentenkist' zijn wij de 'beheerder'. De 'link' naar het onderwijs – hoe kunnen we dit product goed onder de aandacht van het onderwijs brengen en inbedden – werd samen ingevuld met de erfgoed-coördinator van Keunstwurk.

Functionaris	Product Bewustwording en Kennisbevordering		(begroot)		Gerealiseerd 2016	
	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag
Directeur	166	€ 15.792	50	€ 4.490	109	€ 10.160
Technisch consulent	0	€ 0	0	€ 0	0	€ 0
Administratief coördinator	15	€ 1.181	50	€ 3.479	58	€ 3.765
TOTAAL	181	€ 16.973	100	€ 7.969	167	€ 13.925
Incl. toe te rekenen bureaunkosten		€ 25.085		€ 9.161		€ 15.780

Verklaring:

Ten aanzien van de benoemde 'targets' in het Productplan, kan worden gesteld dat de doelstelling gehaald is. In vergelijking met de begroting voor 2016, zijn er xx uren meer gerealiseerd. Dick zelfs 59 uur meer dan begroot, Marleen x uur minder. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat medio 2016 het erfgoededucatieproject "Sânkastielen, Staten en Stinzen" door Marleen is afgerond. Daarnaast heeft zij de Monumentenkist tweemaal uitgeleend.

De 109 uren van Dick komen voort uit het hiervoor genoemde "het zelf ontwikkelen van producten waar in dit kader behoefte aan is bij partijen in het veld en als actieve partner het leveren van informatie en het meepraten over educatieve en cultuurtoeristische projecten". Specifiek ging het in 2016 wat dat betreft om een drietal zaken;

- project "Atlantikwall in het Waddengebied; van omstreden erfgoed naar een nieuw perspectief". De gehele voorbereiding van dit project (welke een grote subsidie uit het Waddenfonds heeft opgeleverd) is onder dit product opgenomen (o.a. Regiegroep op 20 april, 21 juni, 13 september en 17 oktober en de werkgroep Noardleech op 4 juli, 21 september, 9 november en 21 december);
- project "Friese IJsselmeerkust en Erfgoed". De opstart en begeleiding van dit project gericht op een inventarisatie en waardering van al het erfgoed langs de IJsselmeerkust en het verbinden aan de 'koppelkansen' die de provincie Fryslân daar ziet, is onder dit product opgenomen (o.a. projectgroep en bijeenkomsten op 10 augustus, 19 september, 31 oktober en 28 november);
- Koöperaasje DoarpenLân. In het kader van de samenwerking tussen 'rode' en 'groene' organisaties in deze Koöperaasje, is gewerkt aan de bewustwording en integratie van erfgoed in deze samenwerkingsvorm voor landschap en cultuurhistorie (o.a. bijeenkomsten en projectgroep op 3 mei, 10 mei, 16 juni, 25 oktober, 22 november en 6 december)

Met de aangekondigde evaluatie van de Friese Monumentenkist is in december begonnen; een en ander in overleg met de toen net nieuwe stichting Erfgoed en Publiek (vanuit de Museumfederatie Fryslân) om dit gezamenlijk met ieders deskundigheid op te pakken.

1.6.6 ONDERSTEUNING PARTICULIER INITIATIEF

Productdoelstelling (OPI)	- versterken van monumenteninstellingen, die hen professioneler en efficiënter doet functioneren en daarmee het belang van de monumentenzorg in Fryslân beter kunnen dienen; - krachten- en kennisbundeling van diverse geledingen binnen de particuliere sector van de monumentenzorg; - verbeterd uitdragen van ieders en de gezamenlijke rol in de monumentenzorg
Functie / Cluster	Ondersteuningsfunctie
Dienst	Ondersteuning, kennis- en krachtenbundeling, coördinatie, Organisatie
Taak	Kerntaak "Ondersteuning"
Aansluiting met provinciaal beleidsdoel	- het bieden van een platform ter bevordering van de afstemming tussen de betrokken overheden en andere partijen; - dienstenloket voor de Friese monumentenorganisaties.
Activiteiten	- (centrale) behandeling van de post (inclusief signaleren, doorsturen, actie ondernemen); - ondersteuning deelnemende partijen c.q. flankerende organisaties (automatisering, vergaderstukken, correspondentie, opzetten informatieloket, opzet projecten, website-ondersteuning e.d.); - intern meldings-, informatie- en coördinatiepunt voor deze instellingen; - inhoudelijke ondersteuning en advisering bij procedures en projecten e.d.; - voorzitterschap en secretariaat van het Platform Particuliere Monumenteninstellingen; - inhoudelijke en administratieve bijdrage leveren aan (de Integratie van) de diverse nieuwsbrieven en periodieken; - als 'kwartiermaker' de verdere samenwerking in het Monumentenhuis vormgeven.
Beleidsrelevantie	Onverminderde behoefte aan afstemming, coördinatie, bundeling en ondersteuning van (particuliere) Monumentenorganisaties, die daardoor beter c.q. professioneler en efficiënter kunnen functioneren en daardoor hun doelstellingen – veelal op het gebied van cultuurbehoud - nog meer kunnen verwezenlijken.
Doelgroep / Klant	Negen monumenteninstellingen die op provinciale schaal in Fryslân actief zijn, waarbij van één – De Fryske Mole – de ondersteuning en coördinatie wordt gedaan, waarvoor ook

	budgetsubsidie is verkregen.
Targets 2016	- Platform Fryske Monuminte-organisaasjes goed laten functioneren (4 vergaderingen)
Kwantitatieve resultaten	- als coördinerende stichting verder uitwerking en invulling geven aan de elf geformuleerde samenwerkingsacties op basis van de samenwerkingsovereenkomst "Vrijheid in Verbondenheid"; - beter functionerende stichtingen op het gebied van back-office, administratie, promotie en publicatie. - het ondersteunen van, alsmede het coördinatorschap (bedrijfs) voering voor de stichting De Fryske Mole op een goede, deskundige en professionele wijze vervullen binnen 580 uur per jaar. En voor de stichting Staten & Stinzen is 120 uur ondersteuning gereserveerd.

UITVOERING

In 2015:

De in 2005 gerealiseerde gezamenlijke huisvesting met de stichtingen Monumentenwacht, Alde Fryske Tsjerken en Behoud Kerkelijke Gebouwen, levert efficiencyvoordelen op en leidt vooral tot krachtenbundeling en verminderde kwetsbaarheid. Ook huisvestingsfaciliteiten (postbus, archief- en vergaderruimte, één flexibele werkplek enz.) worden beschikbaar gesteld voor de 'kleinere' particuliere instellingen c.q. stichtingen die op zich geen personeel in dienst hebben. Hiervan wordt gebruik gemaakt door de volgende 'flankerende organisaties': stichting De Fryske Mole, de Provinciale Commissie Friesland van Bond Heemschut, de Boerderijstichting Fryslân, de stichting Staten en Stinzen en de stichting Industrieel Erfgoed in Friesland. De behoefte aan ondersteuning bij deze organisaties is voor een deel ondervangen door het gebruik van genoemde (huisvestings)faciliteiten. Daarnaast leveren wij de door hen gewenste ondersteuning op administratief vlak of voor specifieke onderdelen (website, nieuwsbrief enz.).

Van deze laatste ondersteuning wordt vooral gebruik gemaakt door de stichting Staten en Staten en de Boerderijstichting Fryslân, op zowel het inhoudelijke vlak (o.a. coördinatie informatiestroom naar boerderij-eigenaren) en werkzaamheden voor de nieuwsbrief en de website van deze stichting. Deze voorgaande vormen van ondersteuning worden hoofdzakelijk door Marleen verricht. In het kader van de 'bundeling, coördinatie en afstemming' is het Platform Fryske Monuminte-organisaasjes opgericht. Van dit platform voeren wij het voorzitterschap en het secretariaat. Samen met de faciliteiten die kunnen worden geboden in de huisvesting, kan zo een meerwaarde ontstaan in sterke en elkaar versterkende instellingen ten behoeve van de cultuurhistorie.

Een sinds 2013 specifiek benoemd onderdeel van dit product, is de ondersteuning van de stichting De Fryske Mole. Na het vertrek van de secretaris van deze stichting per 1 februari

2012, word de ondersteuning van De Fryske Mole door ons geleverd; met name door Gerard van Dijk die als adviseur/'secretaris' functioneert en sinds 2013 heeft de provincie Fryslân het bedrag voor ondersteuning als zodanig in mindering gebracht op de budgetsubsidie van de stichting De Fryske Mole en bij onze budgetsubsidie voor het product 'ondersteuning particulier initiatief' gevoegd. Op verzoek van de stichting Staten en Stinzen, zijn ook specifiek voor deze stichting per 1 januari 2014 uren gereserveerd.

Functionaris	Product Ondersteuning Particulier Initiatief		(begroot)		<i>Gerealiseerd 2016</i>	
	<i>Gerealiseerd 2015</i>		<i>Productplan 2016</i>		<i>Gerealiseerd 2016</i>	
	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag
Directeur	137	€ 13.033	200	€ 17.960	117	€ 10.906
Technisch Consulent	630	€ 47.823	470	€ 39.104	477	€ 36.324
[waarvan Fryske Mole:	630	€ 47.823]	470	€ 39.104	477	€ 36.324]
Administratief coördinator	54	€ 4.252	350	€ 24.350	172	€ 11.166]
[waarvan Fryske Mole:	22	€ 1.732]	80	€ 5.566	40	€ 2.597]
[waarvan Staten Stinzen:	2	€ 157]	120	€ 8.348	54	€ 3.506]
TOTAAL	821	€ 65.108	1020	€ 81.435	766	€ 58.396
Incl. toe te rekenen bureaunkosten		€ 73.220		€ 92.762		€ 66.174

Verklaring

In totaal zijn aan dit product weliswaar 254 uren minder besteed dan begroot, maar dit is vertekenend daar het slechts 55 uren minder waren dan in 2015 zijn gerealiseerd. Er is met andere woorden in het Productplan 2016 een iets te positieve inschatting gemaakt van de uren die Marleen zou kunnen c.q. moeten inzetten.

Eenzijds heeft dit te vooral maken met de uren voor het Platform Fryske Monuminte-Organisaasjes, waarvan twee van de vier vergaderingen geen doorgang vonden, en het feit dat de in 2011 afgesproken samenwerkingsacties inmiddels allemaal zijn uitgevoerd.

Anderzijds is de ondersteuningsbehoefte vanuit de stichting Staten & Stinzen niet zo hoog gebleken als vooraf ingeschat. Gerard heeft - vrijwel conform begroot - 477 uur aan De Fryske Mole heeft moeten besteden. Die werkzaamheden vergen nog altijd meer tijd dan begroot, zijn niet of nauwelijks efficiënter te delegeren aan anderen of zijn onvoorzien en van een aard die niet ingecaluleerd kon worden. Ook de uren die Marleen normaal gesproken aan de ondersteuning van De Fryske Mole besteed (80 uur begroot, 40 uur gerealiseerd) moest Gerard nu ook voor zijn rekening nemen, waardoor in de service naar De Fryske Mole toe moest worden geprioriteerd (en niet dermate optimaal was zoals we hadden willen doen).

Specifiek voor de ondersteuning van de stichting De Fryske Mole was € 44.670 begroot, terwijl er € 46.814 aan moest worden besteed. Ten opzichte van de oorspronkelijk specifiek daarvoor beschikbaar gestelde budgetsubsidie (€ 29.202) kan worden geconstateerd dat dit overduidelijk niet toereikend is.

Ondanks dat er maar twee in plaats van vier vergaderingen van het Platform Fryske Monuminte-Organisaasjes hebben plaatsgevonden, zijn wij van mening dat er in 2016 wat dit product betreft een goed resultaat is geboekt; de organisaties zijn goed en naar hun tevredenheid ondersteund.

1.6.7 PROVINCIALE DIENSTVERLENING SUBSIDIEVERSTREKKING

Productdoelstelling (PDS)	Dienstverlening aan de provincie Fryslân leveren op het gebied van de: - berekening van subsidiabele (restaurantie)kosten bij aanvragen om provinciale subsidie aangaande niet-rijksmonumenten; - controle en afhandeling van afrekeningen bij de ingediende eindverantwoordingen van restauraties waarbij een provinciale subsidie is verstrekt.
Functie / Cluster	Ondersteuningsfunctie
Dienst	Uitvoering, levering
Taak	Kerntaak "ondersteuning"
Aansluiting bij provinciaal beleidsdoel	Op zich geen; het betreft hier werkzaamheden die de provincie uitbesteedt c.q. waarvoor de provincie bij het Steunpunt ondersteuning (in de uitvoering) vraagt.
Activiteiten	- het berekenen van de subsidiabele (restaurantie)kosten; - inhoudelijke beoordeling afrekening (conform voorwaarden ca.); - beoordeling afrekening op volledigheid en in relatie tot de desbetreffende subsidieregeling; - toetsen van de afrekening aan de subsidievoorwaarden; (inclusief opvragen aanvullende informatie, overleg met eigenaren indien de bijdrage anders uitvalt dan door aanvrager gedacht, en overleg met NRF) - definitief berekenen van de provinciale subsidie; - opstellen definitieve subsidievaststelling en beschikking.
Beleidsrelevantie	Voor het behoud van het cultureel erfgoed dienen de (beperkte) middelen die er zijn om hiervoor in te zetten, op een juiste wijze (sober en doelmatig) te worden besteed. Controle hierop en op het feit dat de provinciale middelen die hiervoor worden ingezet ook daar terecht komen waar men provinciale prioriteit aan hecht, is derhalve van belang voor de gehele Friese cultuurhistorie.
Doelgroep / Klant	Provincie Fryslân
Targets 2016	- 20 berekeningen subsidiabele kosten (SUMO) - 20 eindafrekeningen provinciale restauratiesubsidie
Kwantitatieve resultaten	- 20 beoordelingen aanvragen - 2 begeleidingen grote restauraties - afhandelingen bezwaarschriften

UITVOERING

In 2016:

Aan deze sinds 2011 nieuwe taak, zijn xxx uren besteed terwijl er 460 waren begroot op basis van het verzoek van de provincie Fryslân. De targets worden geformuleerd op basis van een inschatting. Het daadwerkelijk aantal plannen dat zal worden ingediend en de daarmee samenhangende werkzaamheden, kan anders liggen. In 2016 is dit een redelijke inschatting gebleken.

Functionaris	Product Provinciale Dienstverlening Subsidieverstrekking		(begroot)		<i>Gerealiseerd 2016</i>	
	<i>Gerealiseerd 2015</i>		<i>Productplan 2016</i>			
	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag
Technisch Consulent	111	€ 8.426	460	€ 38.271	419	€ 31.907
TOTAAL	111	€ 8.426	460	€ 38.271	419	€ 31.907
Incl. toe te rekenen bureaunkosten		€ 16.538		€ 43.637		€ 36.156

Verklaring

De werkzaamheden voor dit product hebben 41 uur minder gevegd, dan was begroot.

De begroting was echter ook gebaseerd op een verwachting, o.a. op het gebied van het aantal aanvragen dat zou moeten worden beoordeeld. Die inschatting blijkt bij nader inzien toch vrij redelijk te zijn geweest.

In het kader van de discussie of dit product eigenlijk betaalde dienstverlening zou moeten zijn, is afgesproken en besloten dat dit product in 2017 niet meer zal bestaan, doch in de vorm van een gunning (betaalde dienstverlening) voor maximaal de jaren 2017, 2018 en 2019 zal gaan gelden (provinciale gunning d.d. 20 december 2016).

1.6.8 KENNISCENTRUM HERBESTEMMING NOORD

 <p>Productdoelstelling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - door een integrale werkwijze door middel van bemiddeling, advisering en ondersteuning, vraag en aanbod bij elkaar brengen en daarmee leegstand voorkomen, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid bevorderen en duurzame herbestemmingen realiseren. - door een multidisciplinaire benadering samen met eigenaren, (toekomstige) gebruikers, overheden, investeerders zoeken naar kwalitatief hoogwaardige, duurzame en economische haalbare herbestemmingen, zodat monumentaal vastgoed weer toekomstwaarde krijgt - door een netwerkbenadering, een gezamenlijke (nieuwe) strategie ontwikkelen in met name krimpgebieden en daarbij de gemeenten gebiedsgerichte handreikingen aanbieden.
Functie / Cluster	Ondersteuningsfunctie
Dienst	Informatie, advisering, stimulering, begeleiding, ontwikkeling, uitvoering
Taak	Ondersteuning, Informatievoorziening (Helpdesk; informatie-, contact- en meldpunt).
Aansluiting bij provinciaal beleidsdoel	Aan herbestemming is door de provincie beleidsprioriteit gegeven. Zij heeft ook samen met de andere twee noordelijke provincies de VER-aanvraag ingediend en hiervan de uitvoering bij de noordelijke steunpunten neergelegd. Met het Kenniscentrum Herbestemming Noord wordt derhalve uitvoering gegeven aan het provinciaal beleid.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelen van een strategie; - 'schakelen en makelen' (vraag en aanbod bij elkaar brengen); - geven van informatie/advies direct; doorverwijzing naar specifieke deskundigheid; - stimuleren, ondersteunen en begeleiden van eigenaren; - stimuleren van (leegstands)beleid en visie bij gemeenten; - realiseren herbestemmingen
Beleidsrelevantie	De noodzaak van herbestemming moet terechtkomen in visie, beleid en strategie (gemeenten) en de problemen in de praktijk moeten worden opgelost door de eigenaar te helpen. Alleen op die manier kan herbestemming een 'boost' krijgen en het herbestemmingproces worden bevorderd en herbestemmingen worden gerealiseerd.
Doelgroep / Klant	Gemeenten, eigenaren, makelaars, architecten,

	projectontwikkelaars, maatschappelijke organisaties
Targets 2016	- aanzetten voor een gezamenlijke strategie voor gebiedsgericht herbestemmen in krimpgebieden in een dynamisch document;
Kwantitatieve resultaten	- websitebeheer met 'aanmeldingen leegstand', 'voorbeelden herbestemming'
	- het (meehelpen) realiseren van 4 herbestemmingen
	- het uitvoeren van 4 herbestemmingverkenningen
	- het uitvoeren van 4 haalbaarheidsonderzoeken

UITVOERING

In 2017:

De werkzaamheden zijn gezien de doelstellingen van het project/product inhoudelijk in twee onderdelen geknipt: 'strategie en thema's (voortvloeiend ook uit de VER-subsidie van de RCE) en 'realiseren en ondersteunen herbestemmingen' (inclusief meldpunt en Team Fryske Tsjerken). Financieel gezien is er sprake van twee stromen: boekjaarsubsidie en betaalde dienstverlening.

Functionaris	Product Noordelijke Strategie Herbestemming		(begroot)		Gerealiseerd 2016	
	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag	Uren	Bedrag
directeur	296	€ 28.158	500	€ 44.900	350	€ 32.624
Technisch Consulent	4	€ 304	0	€ 0	7	€ 533
Administratief Coördinator	0	€ 0	10	€ 696	4	€ 260
Archeoloog	0	€ 0	0	€ 0	9	€ 442
TOTAAL	300	€ 28.462	510	€ 45.596	370	€ 33.417
Incl. toe te rekenen bureaunkosten		€ 36.574		€ 52.154		€ 37.927

Verklaring

Inhoudelijk:

2016 was het laatste jaar dat er ook nog VER-subsidie (van het rijk) was voor het Kenniscentrum herbestemming Noord. In dit jaar is er binnen het Kenniscentrum het accent gelegd op vier thema's en zijn daarbinnen diverse activiteiten ontplooid. Dit waren Herverkaveling, Herbestemmingstafel, Huisvesting statushouders en Herbestemming en Zorg. Daarnaast is de meldpuntfunctie ingevuld en is er op verschillende manieren kennis en ervaring gedeeld over herbestemming en gerelateerde projecten, strategieën en onderwerpen. De uren die hiervoor moesten worden aangewend, vormen samen met de uren voor het Team Fryske Tsjerken (82) de uren waar boekjaarsubsidie van de provincie Fryslân tegenover stond. In het kader van het meldpunt is er vanuit het 'aanbod' (leegstaande panden) 'bemoeienis' geweest met 29 panden en een 12-tal 'zoekvragen' (vraag naar leegstaande panden). Deze 'bemoeienis' varieert van enkelvoudige advisering tot meervoudig overleg en uitzoeken zaken tot het aanzetten en uitvoeren van herbestemmingsverkenningen en haalbaarheidsonderzoeken. In vijf gevallen heeft dit geresulteerd in een herbestemming die momenteel in uitvoering is en in vier gevallen waar een haalbaarheidsonderzoek heeft plaatsgevonden of zal plaatsvinden

Binnen het Kenniscentrum Herbestemming Noord (KHN) zijn ook betaalde opdrachten uitgevoerd die uiteraard niet onder de subsidiëring vallen. Het betreft hier specifieke opdrachten aan KHN, zoals het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken (1), herbestemmingsverkenningen (1) en deelname in het Team Langdurige Leegstand van de gemeente Súdwest-Fryslân. Op deze manier kwam € 12.541,- (excl. Btw) aan extern gefinancierde opdrachten binnen.

Financieel:

De kosten zoals ze gemaakt zijn binnen de afspraken aangaande het project, oftewel naar voren gebracht in het kader van de projectfinanciën, bedroegen € 34.174. De afspraken waren: € 100 per uur, € 50 per uur indien het ging om reizen en voor reiskosten € 0,28 per kilometer. In werkelijkheid bedroegen de kosten € 93,21 per uur voor Dick, € 76,15 voor Gerard van Dijk en € 64,92 voor Marleen Pennewaard. Dit gevoegd bij de afspraak (zie bldz. 28) dat de bureaustkosten verhoudingsgewijs worden toegedeeld aan de producten, maakt dat de daadwerkelijke kosten € 37.927 hebben bedragen. Hiervan kwam € 12.541 aan betaalde opdrachten binnen. Gevoegd bij de € 2.258 die wij er uit eigen middelen (uit andere betaalde dienstverlening) aan hebben toegevoegd, bleek € 25.128 aan provinciale boekjaarsubsidie voor dit product te moeten worden aangewend.

2. BALANS NA RESULTAATBESTEMMING

BALANS PER	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
DEBET			
Vaste activa	€ 3.235	€ 4.905	€ 7.225
Onderhanden projecten	€ 4.713	€ 0	€ 0
Vorderingen			
Debiteuren	€ 14.021	€ 3.380	€ 40.008
- Overige vorderingen	€ 29.169	€ 29.785	€ 24.550
Liquide middelen	€ 213.791	€ 239.332	€ 208.634
	-----	-----	-----
	€ 264.929	€ 277.402	€ 280.417
PER	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
CREDIT			
Algemene reserve	€ 167.435	€ 184.754	€ 174.699
Kortlopende schulden			
- Crediteuren	€ 959	€ 2.996	€ 1.225
- Belastingdienst	€ 30.745	€ 32.423	€ 34.806
- overige schulden	€ 65.790	€ 57.229	€ 69.687
	-----	-----	-----
	€ 264.929	€ 277.402	€ 280.417

3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2016	Begroting 2016	2015
BATEN			
Subsidie provincie Fryslân	€ 211.743	€ 211.743	€ 209.129
Rente	€ 285	€ 0	€ 704
Betaalde dienstverlening	€ 222.568	€ 255.657	€ 232.337
Resultaat gerealiseerde projecten	€ 10.543	€ 0	€ 0
	-----	-----	-----
	€ 445.139	€ 467.400	€ 442.170
	2016	Begroting 2016	2015
LASTEN			
Personeelskosten	€ 416.813	€ 410.000	€ 383.488
Huisvestingskosten	€ 14.614	€ 19.400	€ 18.746
Kantoorkosten	€ 17.979	€ 20.500	€ 19.473
Algemene kosten	€ 11.384	€ 15.055	€ 8.088
Afschrijving	€ 1.670	€ 2.445	€ 2.320
Rente	€ 0	€ 0	€ 0
	-----	-----	-----
	€ 462.460	€ 467.400	€ 432.115
RESULTAAT	€ 17.319 -	€ 0	€ 10.055

Het resultaat wordt aan de Algemene Reserve onttrokken.

4. WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemene grondslagen:

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De 'Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven' is van toepassing.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister:

De stichting Steunpunt Monumentenzorg Fryslân is feitelijk gevestigd op Emmakade 59 NZ te Leeuwarden en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 01093051.

Vergelijking met voorgaand jaar:

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa:

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen

Onderhanden projecten:

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoont worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen:

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na

eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen:

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden:

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Opbrengstverantwoording

Algemeen

De brutomarge bestaat uit de netto-omzet en de overige bedrijfsopbrengsten. Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering diensten en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden dan verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend. Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. De voorziening voor het verlies maakt deel uit van de post onderhanden projecten.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Pensioenen

De stichting Steunpunt Monumentenzorg Fryslân heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de pensioenvoorwaarden (ABP). De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de

geschatte economische levensduur / verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa:

Er is rekening gehouden met de afschrijvingstermijnen voor ICT van 5 jaar en voor meubilair variërend van 5 tot 10 jaar. De afschrijving is lineair. De investeringen in de realisering (verbouw) van de huidige (gezamenlijke) huisvesting van 2005 zijn in 2014 reeds volledig afgeschreven. In 2016 zijn geen investeringen gepleegd. Het verloopoverzicht is als volgt:

	Inventaris	Overige vaste activa	TOTAAL
Boekwaarde Primo	€ 1.797	€ 3.108	€ 4.905
Investeringen	€ 0	€ 0	€ 0
Afschrijvingen	€ 565	€ 1.105	€ 1.670
Boekwaarde Ultimo	€ 1.232	€ 2.003	€ 3.235
Cumulatieve Aanschafwaarde	€ 20.491	€ 18.115	€ 38.606
Cumulatieve Afschrijvingen	€ 19.259	€ 16.112	€ 35.371
Boekwaarde Ultimo	€ 1.232	€ 2.003	€ 3.235

Onderhanden projecten:

In 2016 liep alleen het in 2013 gestarte product/project Kenniscentrum Herbestemming Noord nog. Voor dit project/product is in 2016 een bedrag aan declareerbare kosten gemaakt van € 34.175 (ex. Btw), conform de afspraken over uurvergoeding binnen het project/product. In werkelijkheid hebben de kosten € 37.927 bedragen. Deze kosten zijn na aftrek van hetgeen aan betaalde opdrachten in dat kader is binnengekomen ten laste gebracht van de budgetsubsidie c.q. provinciaal cofinancieringsdeel. Daar het rijkssubsidie voor het KHN op 31 december 2016 afliep, zijn de kosten die in 2016 zijn gemaakt en nog in 2017 zijn gedeclareerd als 'onderhanden projecten' opgenomen. Het betrof één factuur (€ 1.249) en het nog niet opgevraagde (VER)subsidie van € 3.464. Te samen een bedrag van € 4.713 onderhanden projecten.

Vorderingen:

'Overige vorderingen' bestaat uit de volgende posten:

	2016	2015
	€	€
Nog te factureren bedragen	24.832	25.248
Vooruit betaalde bedragen	1.496	2.032
Rente	285	704
Overige vorderingen	2.556	1.801
	-----	-----
	29.169	29.785

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Liquide middelen:

Dit betreft een tweetal rekeningen courant bij de Rabobank (Steunpunt en Steunpunt inzake huisvesting). De liquide middelen voor wat betreft de spaarrekening betreffen € 167.500.

Algemene reserve:

De Algemene reserve is binnen de doelstelling van de statuten vrij beschikbaar. Het verloopoverzicht is als volgt:

	'Algemene reserve'
Primo	€ 184.754
Onttrekking	€ 17.319
Ultimo	€ 167.435

Belastingen en premies sociale verzekeringen:

'Belastingen en premies sociale verzekeringen' bestaat uit de volgende posten:

	2016	2015
	€	€
Omzetbelasting	3.829	3.463
Loonbelasting	26.916	28.960
	-----	-----
	30.745	32.423

Overige schulden:

'Overige schulden' bestaat uit de volgende posten:

	2016	2015
	€	€
Personeel / overuren	25.905	17.852
Vakantietoelage	0	11.679
Opbouw Loopbaanbudget medewerkers	9.994	2.189
Te betalen pensioenpremie	4.677	4.817
Overige te betalen kosten	8.724	6.711
Vooruit gefactureerde bedragen	0	0
Nog te ontvangen facturen	0	0
Werkbudget vrijwilligersorganisaties	14.452	12.033
Nog te verzenden creditfactuur	2.038	1.948
	-----	-----
	65.790	57.229

De schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen:

Het huurcontract behelsde de periode van 1 januari 2005 t/m 31 december 2008. Daarna werd de overeenkomst voortgezet voor onbepaalde tijd. De totale huursom (inclusief energiekosten) voor het gezamenlijk met de andere drie partners (Alde Fryske Tsjerken, Behoud Kerkelijke Gebouwen in Friesland en de Monumentenwacht) gehuurde deel van het gebouw, bedroeg voor 2016: € 71.877,72 (incl. Btw op de servicekosten). Door de kostendeling met de andere drie stichtingen, is aan deze huurlasten in 2016 een bedrag van € 13.117,71 uitgegeven.

Er is een bankgarantie afgegeven van € 3.315,-- ten behoeve van de huur.

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN**Subsidies**

Als baten zijn geboekt de structurele c.q. budgetsubsidie van de provincie Fryslân waarin de bijdrage van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (€ 68.067,--) zit verdisconteerd - voor de producten en diensten sec. van de stichting Steunpunt Monumentenzorg Fryslân. Bij beschikking d.d. 19 januari 2016 heeft de **provincie Fryslân** een budgetsubsidie voor 2016 verleend van € **221.743**. Het betreft geen meerjarige financiële toezeggingen, maar een jaarlijkse budgetsubsidie. Deze totale budgetsubsidie is als volgt uitbetaald: de vier kwartaalbedragen van € 55.435,75 op 29 januari, 21 april, 19 juli en 19 oktober.

Binnen deze € 221.743 boekjaarsubsidie is een (incidenteel) bedrag van € 10.000 opgenomen, zijnde het 'werkbudget vrijwilligersorganisaties'. In 2014 betrof dit nog een afzonderlijk budget, dat in 2015 onderdeel werd van de budgetsubsidie (toen nog € 15.000). Het betreft echter een budget waarvoor wij slechts als bankier optreden. Het werkbudget maakt dus geen deel uit van onze bedrijfsvoering en maakt dus ook geen deel uit van het 'resultaat'. Het door de vier flankerende organisaties nog niet gebruikte deel van het werkbudget 2016 (ad. € 2.419), is – te samen met het restantsaldo van 2015 (€ 12.033) overgeheveld naar het werkbudget 2017 en dat bedrag (€ 14.452) is als onderdeel van de 'overige schulden' opgenomen in deze jaarrekening 2016.

Onderhavig jaarverslag dient dan ook als het schriftelijk verslag dat de provincie Fryslân verlangt conform artikel 7 van de budgetfinancieringsovereenkomst en artikel 18, lid 1 van de Algemene Subsidieverordening. Op grond van genoemde artikelen dient namelijk voor 1 juli schriftelijk verslag te worden uitgebracht over de in het voorafgaande jaar gerealiseerde producten en besteding van de budgetsubsidie. In die jaarrekening moet dus specifiek worden ingegaan op de besteding van het toegekende budgetsubsidie en de gerealiseerde producten. Hiervoor is in paragraaf 1.6 al op de producten en de kosten daarvan in 2016 ingegaan. De (financiële) cumulatie daarvan is te vinden in de Bijlage (paragraaf 7.2 Productverantwoording).

Resultaten gerealiseerde projecten:

Aangezien er buiten het project/product "Kenniscentrum Herbestemming Noord" (zie hiervoor onder 'onderhanden werk') geen projecten zijn uitgevoerd, is alleen het resultaat van dit project (voorafgaande jaren t/m 31 december 2016, zijnde de einddatum van de rijkssubsidie) opgenomen: € 10.543.

Resultaat

Op basis van het voorgaande, sluit de "Resultatenrekening" af met een negatief resultaat van € 17.319.

In onze vergadering van 26 juni 2017 hebben wij besloten, het negatieve resultaat te onttrekken aan de Algemene reserve.

BEGROTING EN KOSTEN 2016 ALGEMEEN

	Kosten 2016	Begroting 2016	Kosten 2015	Begroting 2015
Personeelskosten	€ 308.596	€ 315.000	€ 310.607	€ 311.000
4000 Bruto salarissen	€ 233.534	€ 222.975	€ 199.171	€ 225.500
4003 Mutatie vakantiegeldverpl.	€ 11.679	- € 100	€ 42	- € 0
4004 Mutatie overuren/vakantieverpl.	€ 2.267	€ 2.500	- € 4.798	€ 2.500
4010 Sociale lasten	€ 29.080	€ 29.000	€ 28.645	€ 21.500
4011 Ziekteverzuimverzekering	€ 7.157	€ 7.500	€ 7.401	€ 6.000
4014 WAZO-uitkering	€ 0	€ 0	€ 14.556	- € 0
4020 Pensioenpremie	€ 29.584	€ 37.500	€ 32.857	€ 37.500
4100 Reiskosten	€ 6.456	€ 5.500	€ 6.030	€ 5.500
4110 Overige personeelskosten	€ 794	€ 500	€ 340	€ 500
4115 Opleidingskosten	€ 0	€ 0	€ 319	€ 0
4125 Loopbaanbudget	€ 7.987	€ 0	€ 2.189	€ 0
4120 Reiskosten woon-werk-verkeer	€ 6.925	€ 6.925	€ 6.925	€ 7.000

(personeelskosten Harm Haitsma	€ 101.033	€ 99.500	€ 103.222	€ 92.000
(4002 Uitbestede dienstverlening	€ 3.675	€ 3.000	€ 4.150	€ 10.000
(= ingehuurd personeel Aukje Mennens				
(Totaal	€ 416.813	€ 410.000	€ 383.488	€ 403.000

	Kosten 2016	Begroting 2016	Kosten 2015	Begroting 2015
Huisvestingskosten	€ 14.614	€ 19.400	€ 18.746	€ 19.250
4200 Huur	€ 12.403	€ 17.000	€ 16.618	€ 17.000
4205 Overige huisvestingskosten	€ 392	€ 650	€ 378	€ 500
4210 Schoonmaak	€ 1.819	€ 1.750	€ 1.750	€ 1.750
Kantoorkosten	€ 17.979	€ 20.500	€ 19.473	€ 22.300
4300 Kantoorkosten	€ 1.476	€ 1.000	€ 1.151	€ 2.000
4310 Telefoonkosten	€ 1.948	€ 2.250	€ 2.121	€ 2.000
4320 Kosten Internet	€ 100	€ 250	€ 125	€ 500
4322 Automatiseringskosten	€ 1.259	€ 2.800	€ 2.344	€ 2.750
4330 Abonnementen / vakliteratuur	€ 78	€ 100	€ 49	€ 150
4400 Financiële administratie	€ 6.493	€ 7.100	€ 6.286	€ 7.000
4410 Kosten salarisadministratie	€ 472	€ 750	€ 469	€ 600
4420 Accountantskosten	€ 5.000	€ 5.000	€ 6.054	€ 6.000
4522 Kantinebenodigdheden	€ 1.154	€ 1.250	€ 874	€ 1.300
Algemene Kosten	€ 11.384	€ 15.055	€ 8.088	€ 16.500
4430 Advieskosten	€ 4.074	€ 0	€ 0	€ 100
4491 Niet aftrekbare ob	€ 3.076	€ 10.605	€ 3.409	€ 11.000
4510 Verzekeringen	€ 1.150	€ 1.000	€ 887	€ 1.600
4520 Representatiekosten	€ 0	€ 50	€ 63	€ 500
4530 PR	€ 340	€ 750	€ 377	€ 250
4600 Bestuurskosten	€ 32	€ 200	€ 1.432	€ 600
4610 Reis- en verblijfkosten	€ 0	€ 150	€ 0	€ 150
4690 Algemene kosten	€ 2.396	€ 1.500	€ 1.414	€ 1.500
4695 Door te berekenen kosten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4710 Te betalen bankkosten	€ 317	€ 400	€ 506	€ 400
4xxx Afdracht Federatie/netwerk	€ 0	€ 400	€ 0	€ 400
Rente & Afschrijving	€ 1.670	€ 2.445	€ 2.320	€ 2.400
4711 rente	€ 0	€ 50	€ 0	€ 0
4900 Afschrijving meubilair	€ 33	€ 292	€ 192	€ 192
4905 Afschrijving verbouwing	€ 0	€ 0	€ 0	€ 569
4910 Afschrijving computers	€ 1.105	€ 1.719	€ 1.596	€ 838
4923 Afschrijving inventaris	€ 532	€ 384	€ 532	€ 801
TOTAAL	€ 462.460	€ 467.400	€ 432.115	€ 463.450

Voor de verdere uitwerking van de kosten naar producten, is het noodzakelijk om verdeling van de personeelskosten naar werknemer aan te geven:

	Kosten 2016	Kosten 2015	Kosten 2014
Personeelskosten	€ 308.596	€ 310.607	€ 314.927
* directeur (36 uur pw)	€ 137.081	€ 130.333	€ 129.684
* technisch consultant (36 uur pw)	€ 119.059	€ 111.254	€ 116.025
* adm. coördinator (32/24 uur pw)	€ 55.965	€ 32.490	€ 65.213
* consultant monumentenzorg (36 pw)	€ 101.033	€ 103.222	€ 96.009
* archeoloog	€ 3.675	€ 4.150	€ 3.175
Totaal:	€ 416.813	€ 383.488	€410.106

De kosten wijken iets af van de “Kosten Algemeen” op de vorige bladzijde, aangezien daar o.a. de “Mutatie overuren” als één kostenpost is opgevoerd, terwijl deze kosten in de berekening van de kosten per medewerker naar rato zijn verrekend naar wat de betreffende medewerker heeft ‘bijgedragen’ aan die kosten.

Ondertekening en datum opmaak jaarrekening:

In onze vergadering van 13 maart 2017 hebben wij de concept-jaarrekening 2016 vrijgegeven voor accountantscontrole, welke in de periode mei/juni heeft plaatsgevonden.

De definitieve Jaarrekening is opgemaakt op 14 juni 2017.

Vastgesteld en ondertekening door het bestuur d.d. 26 juni 2017 conform voorgaande:

Voorzitter, E. Haaksman,

penningmeester, D.J. Diephuis

.....

.....

7. OVERIGE GEGEVENS

Gedurende het boekjaar was het volgende aantal medewerkers in dienst:

	2016	2015	2014	2013	2012
Gem. aantal medewerkers (in fte):	4	4	4	4	4

Op basis van het voorgaande, sluit de “Resultatenrekening” af met een negatief resultaat van € 17.319

De directie stelt voor aan het bestuur om het negatieve ‘Resultaat’ te onttrekken aan de “Algemene reserve”. Voorafgaande aan het definitieve besluit van het bestuur dienaangaande, is dit voorstel reeds in de “Jaarrekening” verwerkt.

In onze vergadering van 26 juni 2017 hebben wij conform het voorgaande besloten.

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen te melden na de balansdatum.

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant:

8. BIJLAGEN

8.1 PRODUCTVERANTWOORDING STEUNPUNT SEC.

Als de uren en dus de kosten van de producten die hiervoor per product in een tabel zijn weergegeven (paragrafen 1.6.1 t/m 1.6.8) in één tabel worden samengevoegd, ontstaat het volgende beeld:

	NO/NB	B&K	OPI	PDS	KHN	OD	BD	Bureau-uren	TOTAAL
Dick									
Uren	89	109	117	0	350	112	342	512	1631
Kosten €	8.296	10.160	10.906	0	32.624	10.440	31.878	47.724	152.023
Gerard									
Uren	0	0	477	419	7	44	760	27	1734
Kosten €	0	0	36.324	31.907	533	3.351	57.874	2.056	132.036
Marleen									
Uren	111	58	172	0	4	473	71	67	956
Kosten €	7.206	3.765	11.166	0	260	30.707	4.609	4.451	63.507
Aukje									
Uren	0	0	0	0	9	6	68		83
Kosten €					442	295	3.339		4.076
Harm									
Uren	0	0	0	0	0	0	1720	22	1742
Kosten €							110.630	1.415	109.272
TOTAAL									
Uren	200	167	766	419	370	635	2961	628	6146
Kosten €	15.502	13.925	58.396	31.907	33.417	44.973	208.330	55.646	462.460
bureau-kosten	2.064	1.855	7.778	4.249	4.510	5.966	27.746		
TOTALE KOSTEN €	17.566	15.780	66.174	36.156	37.927	50.939	236.076		462.460

In het Productplan 2016 werd van de volgende tabel uitgegaan:

	NO/NB	B&K	OPI	PDS	KHN	OD	BD	Bureau-uren	TOTAAL
Dick									
Uren	50	50	200	0	500	100	200	500	1600
Kosten €	4.490	4.490	17.960	0	44.900	8.980	17.960	44.900	143.686
Gerard									
Uren	0	0	470	460	0	50	570	50	1600
Kosten €	0	0	39.104	38.272	0	4.160	47.424	4.160	133.117
Marleen									
Uren	50	50	350	0	10	300	250	50	1060
Kosten €	3.479	3.479	24.350	0	696	20.871	17.393	3.479	73.747
Aukje									
Uren	0	0	0	0	0	10	40		50
Kosten €						700	2.800		3.500
Harm									
Uren	0	0	0	0	0	0	1500	100	1600
Kosten €							106.335	7.089	113.424
TOTAAL									
Uren	100	100	1020	460	510	460	2560	700	5910
Kosten €	7.969	7.969	81.435	38.272	45.596	34.003	191.912	59.617	467.400
bureau-kosten	1.192	1.192	11.327	5.366	6.558	4.769	29.213		
TOTALE KOSTEN €	9.161	9.161	92.762	43.638	52.154	38.772	221.125		467.400

In alle eerdere productplannen en jaarrekeningen zijn de bureau-uren conform toen bestaande afspraken toegerekend aan de producten. Sinds 2013 (t/m 2015) vond de verrekening van de 'toe te rekenen bureaunkosten' plaats, door aan alle zeven 'producten' (dus inclusief de betaalde dienstverlening) één zevende deel van de bureaunkosten toe te rekenen. Dit is nog t/m de jaarrekening van 2015 zo gedaan.

Echter in overleg met (en op verzoek van) de provincie Fryslân, is er voor gekozen om met ingang van het Productplan 2016 de verrekening van de bureaunkosten anders toe te delen. Niet aan elk product (incl. Betaalde dienstverlening) één zevende deel van de bureaunkosten, maar de bureaunkosten verhoudingsgewijs toe te delen aan de producten; op basis van het aandeel dat dit product op het totaal aan directe kosten heeft. Zo vormen de directe kosten van het product NO/NB 4% van het totaal aan directe kosten. Derhalve wordt ook 4% van de 'toe te rekenen bureaunkosten' aan dit product toebedeeld. Deze percentages en bedragen staan in de volgende tabel weergegeven. Uiteraard is dit nu ook in de onderhavige Jaarrekening 2016 op deze wijze (voor het eerst) geschied.

Product	Directe kosten	percentage	Indirecte kosten / bureaunkosten
NO/NB	€ 13.978	4 %	€ 2.064
B&K	€ 12.566	3 %	€ 1.855
OPI	€ 52.654	14 %	€ 7.778
WVM	€ 10.000	3 %	€ 1.477
PDS	€ 28.768	8 %	€ 4.249
KHN	€ 30.532	8 %	€ 4.510
OD	€ 40.390	11 %	€ 5.966
Subtotaal Gesubsidieerde producten	€ 188.879	50 %	€ 27.900
BD	€ 187.837	50 %	€ 27.446
TOTAAL	€ 376.716	100 %	€ 55.646

De daadwerkelijk gemaakte kosten van deze functionarissen, betekenen het volgende:

Functionaris	Salaris	10,9% overhead	Salaris incl. overhead	Kosten Per uur
Directeur	137.081	14.942	152.023	93,21
Technisch consulent	119.059	12.977	132.036	76,15
Administratief coördinator	55.965	6.100	62.065	64,92
Consulent Mon.zorg	101.033	11.013	112.046	64,32
Inhuren Archeoloog	3.675	401	4.076	49,10
Totaal	416.813	45.647	462.460	

Gezien de noodzakelijke inkomsten die uit de 'markt' moesten komen (naast de rijks- en provinciale subsidie), werd het in het Productplan 2016 nodig geacht dat voor de betaalde dienstverlening (uur)tarieven moesten worden gehanteerd die hoger lagen dan de begrote kosten per uur. Differentiatie was daarbij – zoals bij de producten aangegeven – uiteraard mogelijk, afhankelijk van de opdracht en de daarvoor benodigde expertise en acties om (financieel) maatwerk te kunnen leveren.

Hierna staat specifiek per product aangegeven waar de hiervoor genoemde subsidies voor zijn aangewend. Dit opdat kan worden teruggevonden wie voor wat hoeveel subsidie beschikbaar heeft gesteld. In algemene zin betekenen de inkomsten ten opzichte van de uitgaven het volgende:

	Uitgaven	Inkomsten	
Salariskosten	€ 416.813		
Huisvestingskosten	€ 14.614		
Rente en afschrijving	€ 1.670		
Kantoorkosten	€ 17.979	Provincie	€ 211.743
Algemene kosten	€ 11.384	rente	€ 285
Rente	€ 0	de 'markt'	€ 233.111
	-----		-----
Totaal:	€ 462.460		€ 445.139

De productverantwoording is in feite de 'vertaling' van de eerste tabel van deze paragraaf op blz. 27. In dat schematisch overzicht werden 'bedrijfsmatig' de kosten van onze stichting naar uren en de daarvoor gedefinieerde producten omgezet. De nu volgende productverantwoording laat echter niet de bureau-uren zien. Die uren en dus de daarmee gepaard gaande kosten, zijn – conform de nieuwe toedeling zoals op de vorige bladzijde toegelicht – aan alle zeven producten toebedeeld volgens evenredigheid.

Van de subsidie van de provincie Fryslân (inclusief RCE) hebben wij aangegeven voor welke producten zij worden gebruikt. Op deze wijze is te zien en te controleren hoe de financiële inzet voor het steunpunt wordt gebruikt.

Uit de Productverantwoording blijkt tevens dat het aandeel van de provinciale budgetsubsidie in de totale inkomsten 47% is, precies hetzelfde percentage als in het Productplan 2016 was begroot.

Productverantwoording 2016			
	Lasten	Baten	
Product		Budgetsubsidie	'derden'
Netwerkoverleg en – bijeenkomsten (NO/NB)	€ 17.566	€ 17.566	
<i>Totaal Platformfunctie</i>	€ 17.566	€ 17.566	€ 0
Bewustwording & Kennisbevordering (B&K)	€ 15.780	€ 15.780	€ 0
Ondersteuning Particulier Initiatief (OPI)	€ 66.174	€ 66.174	€ 0
Prov. Dienstverlening Subsidieverstrekking (PDS)	€ 36.156	€ 36.156	€ 0
Kenniscentrum Herbestemming Noord (KHN)	€ 37.927	€ 25.128	€ 12.799
Onbetaalde Dienstverlening (OD)	€ 50.939	€ 51.585	€ 0
<i>Totaal Ondersteuningsfunctie</i>	€ 206.976	€ 193.981	€ 12.799
Subtotaal	€ 224.542	€ 211.743	€ 12.799
Betaalde Dienstverlening (BD)	€ 237.918	€ 0	€ 220.312
Totaal	€ 462.460	€ 211.473	€ 233.111
Werkbudget Vrijwilligersorganisaties (WVM)	€ 12.223	€ 10.000	€ 0
Totaal	€ 474.683	€ 221.473	€ 233.111

TABEL: OVERZICHT KOSTEN PER PRODUCT

PRODUCT	Totale Kosten	Directe Kosten		Indirecte Kosten (overhead)		Andere Indirecte Kosten (bureauren)		Totale Inkomsten	Opbrengst uit product		Eigen Bijdrage		Bijdrage Derden		Gevraagde Budget-subsidie	
	€	€	%	€	%	€	%	€	€	%	€	%	€	%	€	%
NO/NB	17.566	13.978	80	1.524	8	2.064	12	17.566	0	0	0	0	0	0	17.566	100
B&K	15.780	12.556	80	1.359	8	1.855	12	15.780	0	0	0	0	0	0	15.780	100
OPI	66.174	52.654	80	5.742	8	7.778	12	66.174	0	0	0	0	0	0	66.174	100
PDS	36.156	28.768	80	3.139	8	4.249	12	36.156	0	0	0	0	0	0	36.156	100
KHN	37.927	30.532	80	2.885	8	4.510	12	37.927	0	0	0	0	12.799	38	25.128	66
OD	50.939	40.390	80	4.583	8	5.966	12	50.939	0	0	0	0	0	0	50.939	100
Subtotaal	224.542	178.879	80	19.232	8	26.422	12	224.542	0	0	0	0	12.799	6	211.743	94
BD	237.918	187.837	80	22.335	8	27.746	12	220.597	220.597	100					0	0
TOTAAL	462.460	366.716	80	41.567	8	54.168	12	445.139	220.597	50	0	0	12.799	3	211.743	47
WVG	12.223	10.746	88	0	0	1.477	12	10.000							10.000	93
TOTAAL		377.462	80	41.567	8	55.646	12	455.139	220.597	48	0	0	12.799	3	221.743	49

